

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

RAPORT 2017

OLSZTYN 2018

Spis treści

Wstęp.....	3
I. O Federacji	4
II. Wsparcie rodziny, usługi społeczne, organizacje socjalne	8
1. Usługi społeczne.....	8
2. Sieci branżowe	11
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa	12
4. Animacja	14
III. Osoby starsze.....	15
1. Silver Sharing	15
2. Partycypacja społeczna osób starszych	17
3. Rzecznicy Praw Osób Starszych	19
4. Międzynarodowy Dzień Osób Starszych – Wojewódzka Konferencja.....	20
5. Inicjatywa „200 lat”	21
6. Ciepły telefon	22
7. Przyjazny sąsiad	22
8. Akademia III Wieku Warmii i Mazur	22
9. Generacja.....	23
IV. Dzieci, młodzież, wolontariat.....	24
1. Centrum Wolontariatu	24
2. FOSa dzieciom i seniorom	24
3. Wsparcie edukacyjne.....	25
4. Klub Małego Społecznika	26
V. Osoby niepełnosprawne	27
1. Biuro Doradztwo i Kariera (DiK).....	27
2. Spółdzielnia Socjalna HuManus.....	28
3. Monitoring przestrzegania Konwencji ONZ praw osób z niepełnosprawnościami	28
VI. Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych.....	29
VII. Innowacje	30
1. Kierunek innowacje.....	30

2.	Inicjatywa Silver Sharing	30
3.	Job Firma.....	31
VIII.	Federacja FOSa – zaangażowanie, partnerzy, biuro.....	33
1.	Zaangażowanie w prace Rad, Komisji i innych ciał	33
2.	Współpraca zagraniczna.....	35
3.	Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych.....	40
4.	Działalność gospodarcza	41
5.	Projekty.	41
6.	Nagrody	46
IX.	Dane statystyczne	48
X.	Sprawozdanie finansowe	50

Wstęp

Misja Federacji FOSa realizowana jest dzięki innowacyjnym rozwiązaniom, wspieraniu i reprezentowaniu organizacji socjalnych z terenu województwa warmińsko-mazurskiego. Podejmowane przez nas działania pozwalają na budowanie trwałych relacji z partnerami, takimi jak m. in. samorząd województwa warmińsko-mazurskiego, Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych (WRZOS) czy partnerzy zagraniczni. Kluczowe miejsce niezmiennie zajmują nasze organizacje członkowskie, w tym grupy branżowe, czyli niezależne sieci. Wierzymy w to, że coraz silniejsze organizacje socjalne w województwie warmińsko-mazurskim, to wynik między innymi naszej pracy i podejmowanych inicjatyw.

Federacja FOSa to prawie 100 organizacji, w tym członkowskich i współpracujących, stałych partnerów krajowych i zagranicznych, partnerów samorządowych. Federacja FOSa to także silny zespół, zarówno ten w olsztyńskim biurze, jak również funkcjonujący i prężnie działający w całym województwie – w biurach organizacji członkowskich Federacji FOSa. To właśnie ludzie są naszym zasobem – wiedzy, doświadczenia, zaangażowania oraz chęci do pracy na rzecz dobra społecznego. Jest to duża grupa osób kreatywnych, mających swego rodzaju misję do wypełnienia, których łączy wspólne podejście do kwestii pomagania wszystkim tym, którzy potrzebują wsparcia.

Raport roczny, który przedstawiamy stanowi podsumowanie naszej pracy w 2017 roku. Był to kolejny rok konstruowania przestrzeni sprzyjającej aktywności, wpływającej na efektywne i systemowe rozwiązywanie problemów społecznych. Upłynął on pod znakiem projektowania oraz planowania i budowania strategii działań na kolejny czas, a także na wcielaniu nowych rozwiązań, nawiązywaniu kolejnych cennych kontaktów.

Zapraszamy do lektury.

Zespół Federacji FOSa

I. O Federacji

HISTORIA POWSTANIA

Idea stworzenia Federacji organizacji działających na polu pomocy społecznej zrodziła się w 2004 roku. Było to wynikiem analizy III sektora województwa warmińsko-mazurskiego i wyciągnięcia wniosków dotyczących konieczności stworzenia struktury, która skupiałaby w swoim kręgu organizacje socjalne i stała się forum współpracy między nimi. Pomysł ten został wcielony w życie w tym samym roku. 28 lutego 2004 r. w Olsztynie odbyło się spotkanie założycielskie Federacji, w którym uczestniczyli m.in. przedstawiciele: Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Związku Stowarzyszeń „Warmińsko-Mazurski Bank Żywności”, Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Elblągu, Towarzystwa Przyjaciół Dzieci – Działdowo, Fundacji „Zdrowe dziecko” z Olsztyna, Centrum Pomocy Rodzinie, Polskiego Związku Bezrobotnych z siedzibą w Ełku oraz przedstawiciel Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS z Warszawy. Podjęto wówczas jednogłośnie uchwałę o powołaniu Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. W sumie w tworzeniu Federacji FOSa wzięło udział około piętnastu organizacji.

MISJA

Efektywne rozwiązywanie problemów społecznych poprzez wzajemne wspieranie i reprezentowanie organizacji socjalnych województwa warmińsko-mazurskiego.

SKŁAD ZARZĄDU

Bartłomiej Głuszak - prezes

Katarzyna Białobrzaska – wiceprezes

Marek Borowski – wiceprezes

Maria Popieluch - skarbnik

Piotr Kubarewicz - sekretarz

KOMISJA REWIZYJNA

Teresa Bocheńska – przewodnicząca

Jerzy Konopko – członek

Mariola Jagiełło – członek

SIEDZIBA BIURA

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

ul. Bogusława Linki 3/4, 10-535 Olsztyn

NIP: 7393452954, REGON 519643124

T/F; 89 523-60-92

T(kom): 503 466 700.

E-mail: biuro@federacjafosa.pl

www.federacjafosa.pl

DATA WPISU / NUMER REJESTRU KRS

data wpisu: 27.07.2004 r./KRS: 0000213652

ORGANIZACJE CZŁONKOWSKIE

1. Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Elblągu;
2. Bank Żywności w Olsztynie;
3. Olsztyńskie Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego w Olsztynie;
4. Elbląski Bank Żywności w Elblągu;
5. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie Koło w Elblągu;
6. Stowarzyszenie Propagowania Trzeźwości KROKUS w Korszach;
7. Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
8. Stowarzyszenie „Dzieciom Wiejskim” w Nowym Kawkowie;
9. Stowarzyszenie Regionalne Centrum Wolontariatu w Elblągu;
10. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Morągu;
11. Integracyjny Klub Sportowy ATAK w Elblągu;
12. Stowarzyszenie Pomocy Bezrobotnym i Ich Rodzinom „Samarytanie” w Ornećcie;
13. Stowarzyszenie na Rzecz Hospicjum Elbląskiego w Elblągu;
14. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej „Palium” w Piszcu;
15. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywnej w Bartoszycach;
16. Fundacja Na Rzecz Osób Z Chorobami Nowotworowymi i Przewlekłymi „Jesteśmy Razem” w Lidzbarku Warmińskim;
17. Stowarzyszenie Opieki Paliatywnej i Długotrwanie Unieruchomionych „Pomocna Dłoń” w Braniewie;
18. Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych na Chorobę Nowotworową „Promyk” w Giżycku;

19. Elbląskie Stowarzyszenie Humanitarne im. Św. Łazarza „LAZARUS” w Elblągu;
20. Olsztyńskie Stowarzyszenie Hospicyjne PALIUM;
21. Stowarzyszenie Integracyjne RAZEM w Elblągu;
22. Stowarzyszenie „PASARGA”;
23. Fundacja LAURENTIUS w Olsztynie;
24. Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Dębowe Wzgórze;
25. Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu;
26. Uniwersytet Trzeciego Wieku i Osób Niepełnosprawnych w Elblągu;
27. Caritas Diecezji Elckiej;
28. Stowarzyszenie „Łańcuch Wzajemności”;
29. Orneckie Stowarzyszenie Wspierania Osób Niepełnosprawnych;
30. Elbląskie Stowarzyszenie Organizatorów Pomocy Społecznej w Elblągu;
31. Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej i Osób pokrzywdzonych w wyniku Wypadków Komunikacyjnych „Promyk” ze Szczytna;
32. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Morągu;
33. Warmińsko-Mazurski Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie;
34. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z Ruciane-Nida;
35. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Iławie;
36. Stowarzyszenie na Rzecz Społeczności Lokalnej Miasta i Gminy Susz "ARKA”;
37. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie KOŁO w Iławie;
38. Korszeńskie Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „OTWARTE DRZWI”;
39. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelaktualnie Koło w Biskupcu;
40. Stowarzyszenie Agroturystyczne "Mazurska Kraina”;
41. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Kętrzynie;
42. Fundacja Ostródzkie Hospicjum Domowe w Ostródzie;
43. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych “Razem” w Olsztynku;
44. Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Szczytnie;
45. Nowatorski Ośrodek Rozwoju Artystycznego „Nora”;
46. Elcki Uniwersytet Trzeciego Wieku w Elku do 03.04.2017r.;
47. Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej w Lidzbarku Warmińskim;
48. Ogólnopolska Fundacja Opieki Paliatywnej „Światło”;

49. Fundacja „Przyszłość dla Dzieci” w Olsztynie;
50. Gołdapskie Stowarzyszenie Honorowych Dawców Krwi;
- 51 Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Rodzinie „Arka”;
- 52 Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Zdrowia „Jesteśmy Razem”.

ORGANIZACJE I INSTYTUCJE WSPÓLPRACUJĄCE

Federacja FOSa współpracuje z szeregiem partnerów:

Wspólnotą Roboczą Związków Organizacji Socjalnych WRZOS; Warmińsko-Mazurskim Urzędem Marszałkowskim w Olsztynie, w tym z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej; Związkiem Parytetowym Dolnej Saksonii; Towarzystwem Parytetowej Pracy Socjalnej GPS z Wilhelmshaven;; Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego; Siecią Rozwoju Lokalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego HEROLD; Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie; Uniwersytetem Pedagogicznym im. Makarenki w Sumach, Ukraina; Procedo Consulting Ltd (Chorwacja); Gulbene novada domes (Łotwa), Community Action Dacorum (Anglia); Pistes Solidaires (Francja); REPLAY Network (Włochy); Gulbene Municipality Council (Łotwa); Associacao Mais Cidadania (Portugalia); Jaunpils novada Dome (Łotwa); Universidade Sénior de Évora (Portugalia); VHS Iserlohn (Niemcy); Biuro ds. Współpracy Europejskiej Urzędu Miasta Iserlohn (Niemcy); Cambridgeshire County Council (Wielka Brytania); Kilcooley Womens Centre (Wielka Brytania); Stockport Metropolitan Borough Council (Wielka Brytania); RBS - Center fir Altersfroen (Luksemburg); National Oderen Fonds – helpt ouderen (Holandia); Learn for live (Holandia); Miasto Nyiregzhaza (Węgry).

JESTEŚMY CZŁONKIEM

Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS;
Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
Sieci Wspierania Rozwoju Lokalnego HEROLD.

II. Wsparcie rodziny, usługi społeczne, organizacje socjalne

Rodzina jako podstawowa komórka społeczna zajmuje w działaniach prowadzonych przez Federację FOSa szczególne miejsce. Podejmowane przez nas inicjatywy skierowane są do rodzin w sposób bezpośredni, jak również pośredni. Szczególną opieką obejmujemy rodziny w kryzysie, w różnych obszarach ich funkcjonowania.

Jesteśmy przekonani, że działania wspierające, ukierunkowane na rodzinę, przynoszą wymierne skutki w jej społecznym funkcjonowaniu. Działania te prowadzone są w kontekście pracy Federacji, rozumianej jako wspólnota organizacji i działaczy społecznych. Federacja FOSa podejmuje działania rzecznicze, choćby w ramach powstałej platformy usług społecznych, a także informacyjne i poradnicze.

1. Usługi społeczne

a) Regionalna Platforma Usług Społecznych

Problematyka usług społecznych jest aktualnie jedną z kwestii, które angażują w zasadzie całe społeczeństwo. Wynika to między innymi z faktu, iż powinny być one organizowane w interesie ogólnym, dla użyteczności społecznej. Zakładamy, że działania w obszarze usług społecznych mogą zmienić obraz polityki społecznej w Polsce, jak i udział organizacji obywatelskich zarówno w ich planowaniu, jak i realizacji.

Wychodząc naprzeciw potrzebom społeczeństwa Federacja FOSa stworzyła Regionalną Platformę Usług Społecznych (RPUS) w województwie warmińsko-mazurskim. Dzięki funkcjonowaniu Platformy możliwa jest bardziej skuteczna zmiana społeczna. W naszym przekonaniu jest to możliwe poprzez solidne przygotowanie i zrozumienie, w jakim kierunku powinna ona podążać – na poziomie tak krajowym, jak i regionalnym, a ułatwić to mogą rzeczowe dyskusje dotyczące tematyki usług społecznych.

W 2017 roku w ramach funkcjonowania RPUS Federacja FOSa zorganizowała spotkanie konsultacyjne (odbyło się ono 6 lutego), które poświęcone było tematyce konkursów dot. usług społecznych w ramach Poddziałania 11.2.3. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko Mazurskiego na lata 2014-2020. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej, a także przedstawiciele instytucji (np. ośrodków pomocy społecznej) i organizacji pozarządowych. Łącznie ponad 30 osób.

Podczas spotkania dyskutowano nad kwestiami związanymi z trudnościami w aplikowaniu do ww. konkursów. Efekty prac RPUS widoczne są m.in. w postaci dobrze przygotowywanych projektów, a co za tym idzie otrzymywania przez organizacje dofinansowania, co w rezultacie może doprowadzić do rozwoju usług społecznych w województwie warmińsko-mazurskim.

Natomiast 31 maja FOSa w ramach RPUS współorganizowała seminarium (wraz ze Stowarzyszeniem ESWIP) z cyklu: „Społeczeństwo obywatelskie w województwie warmińsko-mazurskim. Jakość czy cena? O współpracy międzysektorowej w świadczeniu usług społecznych.” Podczas seminarium poruszono szereg istotnych kwestii, odnoszących się do wpływu organizacji pozarządowych na włączenie społeczne mieszkańców województwa pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Szczególnie istotnym tematem okazał się stan usług społecznych w województwie oraz kwestię partnerstwa na każdym etapie, począwszy od planowania, przez realizację i ocenę, czy w końcu wykorzystanie środków unijnych przeznaczonych na usługi społeczne.

Ponadto uczestnicy Regionalnej Platformy Usług Społecznych pozostają ze sobą w kontakcie wymieniając się wiedzą i doświadczeniem oraz angażując w realizowane działania.

Działania RPUS w 2017 roku możliwe były dzięki zaangażowaniu zasobów własnych oraz partnerów Platformy.

b) Wsparcie organizacji

To działanie stałe, realizowane statutowo zarówno poprzez projekty, jak i oparte na zaangażowaniu własnym. W 2017 r. wykonano szereg działań w tym obszarze:

- animatorzy, zatrudnieni w ramach projektów (ok. 10 osób), pracujący ze społecznościami lokalnymi, wspierali również lokalne organizacje, grupy nieformalne w rozwoju, planowaniu i realizacji działań, budowaniu współpracy z samorządem i in. (m.in. w powiatach olsztyński ziemski i grodzki, braniewski, giżycki, piski, ełcki, olecki, kętrzyński, szczycieński)

- wsparcie eksperckie – w odpowiedzi na zapotrzebowanie organizacji eksperci z biura Federacji oraz poleceni przez Federację świadczyli usługi eksperckie, prowadząc szkolenia, seminaria, doradztwo, występując na konferencjach i in.

- wsparcie organizacji branżowych, np. seniorskich – w wymiarze podobnym jw.

- wsparcie w tworzeniu i realizacji projektów – wsparcie realizowane stale. Pomogliśmy wielu organizacjom w stworzeniu projektów, koncepcji projektowych. Jesteśmy też partnerem lub liderem w szeregu projektów, co umożliwia organizacjom zdobycie doświadczenia i pozyskanie środków na realizację działań statutowych

- wsparcie edukacyjne – organizacja szkoleń, seminariów, konferencji
- pomoc w promocji – umożliwianie realizacji materiałów filmowych, prezentacja doświadczeń organizacji na wielu forach regionalnych, krajowych i zagranicznych, publikacja materiałów (m.in. w piśmie Generacja), in.
- zgłoszenia do nagród – to kolejna z form wsparcia, pozwalająca na promocję i wzmocnienie marki organizacji bez dużych nakładów na reklamę. W 2017 r. zgłosiliśmy lub pomogliśmy w zgłoszeniu szeregu organizacji, działaczy społecznych do konkursów, nagród. Wiele i wielu z nich zostało nagrodzonych i wyróżnionych, m.in. w konkursie Godni Naśladowania czy też nagrodą marszałka województwa warmińsko-mazurskiego w dziedzinie pomocy społecznej
- angażowanie przedstawicieli, pracowników organizacji w realizację działań projektowych, jako np. prowadzący warsztaty, asystenci pomocy rodzinie i in.
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów z potencjalnymi partnerami, w tym z zagranicy, organizacji wyjazdów zagranicznych oraz wizyt gości z zagranicy w społecznościach lokalnych
- wsparcie bezpośrednie – m.in. organizacji kombatanckich i in. Od 4 lat Federacja FOSA realizuje stałą współpracę ze stowarzyszeniami ofiar narodowego socjalizmu, którym regularnie jest świadczona pomoc i wsparcie w bieżących działaniach administracyjnych. Związki objęte pomocą to: Związek Inwalidów Wojennych RP w Iławie oraz Związek Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych w Olsztynie z siedzibą w Iławie. Pomoc polega na przekazywaniu materiałów biurowych, zorganizowaniu spotkań, pomoc przy formalnościach administracyjnych.
- integracja i wymiana doświadczeń – realizowana m.in. poprzez wsparcie sieci. Wart podkreślenia jest też fakt organizacji pierwszego po kilkuletniej przerwie spotkania organizacji członkowskich. W jego ramach odbyło się seminarium z udziałem przedstawicieli Związku Parytetowego Dolnej Saksonii i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, poświęcone Filarowi Praw Socjalnych oraz szereg warsztatów, spotkań organizacji. Zaprezentowano w ich ramach kilkanaście doświadczeń organizacji członkowskich (m.in. w zakresie pracy z osobami starszymi, niepełnosprawnymi, fundrisingu i in.), spotkano się z przedstawicielkami Polsko-Amerykańskiego Funduszu Pożyczkowego Inicjatyw Obywatelskich czy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji (w obszarze m.in. Platformy EPALE czy też Programu Erasmus)

2. Sieci branżowe

W strukturze Federacji FOSa funkcjonują grupy organizacji podejmujących w swych działaniach tę samą tematykę. W większości są to niezależne sieci, posiadające wypracowane zasady współpracy z Federacją FOSa. Organizacje należące do sieci, a nie będące członkami Federacji FOSa, posiadają status organizacji partnerskich Federacji. Federacja FOSa systematycznie wspiera oraz współpracuje z tymi grupami.

W 2017 roku funkcjonowało 7 sieci branżowych Federacji FOSa:

1) Sieć Wolontariat Warmii i Mazur

Sieć zrzesza organizacje działające w obszarze wolontariatu. Dziewięć z nich prowadzi Centra/Kluby Wolontariatu. Sieci przewodniczy Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga.

2) Sieć Organizacji Paliatywnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Palium”

Sieć zrzesza organizacje prowadzące hospicja lub współpracujące z prywatnymi hospicjami.

3) Porozumienie Uniwersytetów III Wieku Warmii i Mazur

Porozumienie zrzesza Uniwersytety III Wieku z całego województwa warmińsko-mazurskiego. Federacja FOSa wspiera Uniwersytety poprzez między innymi usługi wolontarystyczne, organizację wykładów i in.

4) Warmińsko-Mazurska Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw (WMSPPOP)

Celem głównym Sieci jest podniesienie jakości i dostępności usług na rzecz osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz członków ich rodzin. Ośrodek Pomocy dla Osób Pokrzywdzonych Przestępstwem (OPOPP) przy Elbląskim Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej (ECMIAS) pełni funkcję sekretariatu Sieci.

5) Sieć Warsztatów Terapii Zajęciowej

Forum aktywnie współpracuje w obszarze wymiany informacji i doświadczeń, a także rzecznictwa interesów. Misją Forum jest m.in. :

- podniesienie jakości życia i wzmocnienie osób z niepełnosprawnościami w funkcjonowaniu w społeczeństwie w wymiarze zawodowym, obywatelskim i rodzinnym.
- zwiększenie niezależności tych osób także w obszarze ekonomicznym oraz społecznym.
- wzmocnienie znaczenia Warsztatów Terapii Zajęciowej i rangi zawodu terapeuty zajęciowego w społeczeństwie.

6) Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Z inicjatywy Federacji FOSa oraz grupy inicjatywnej kierowników ŚDS, doszło do powołania Forum Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Aktualnie Forum, zrzesza 34 Środowiskowe Domy Samopomocy/Ośrodki Wsparcia. Forum podejmuje działania nastawione na wymianę informacji, doświadczeń.

7) Sieć na rzecz seniorów Warmii i Mazur

Ponadto prowadzone są rozmowy dot. utworzenia bądź podjęcia współpracy z kolejnymi grupami.

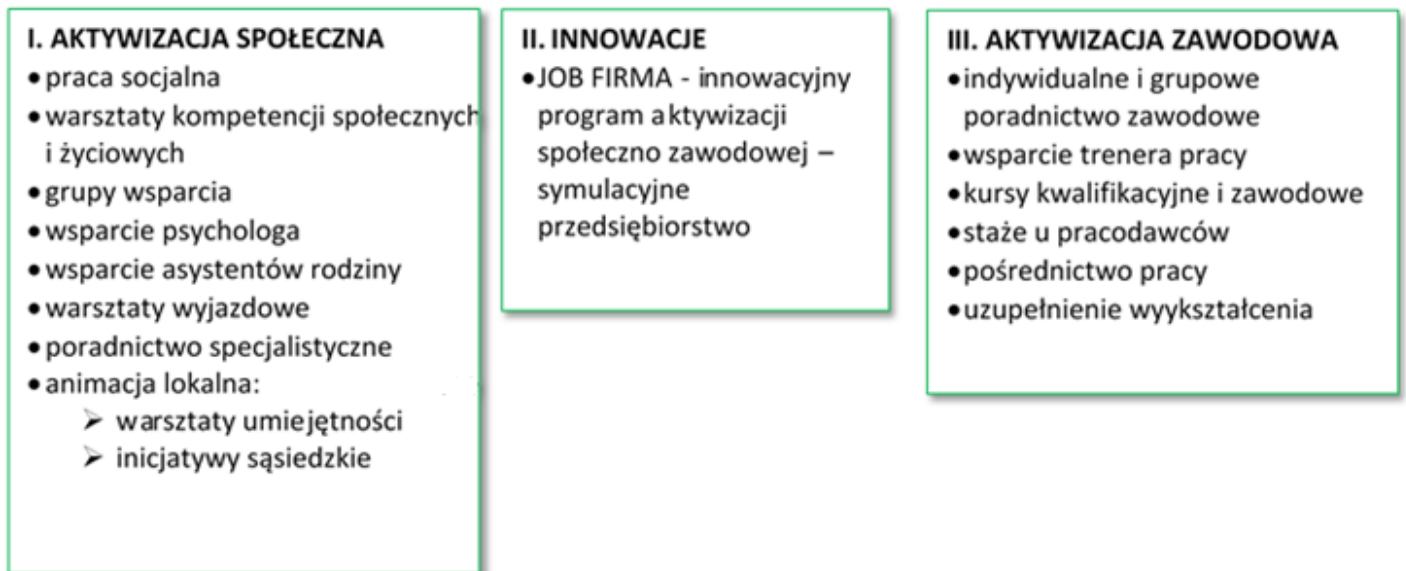
3. Aktywizacja społeczna i zawodowa

Aktywizacja społeczno-zawodowa realizowana w Federacji FOSa polega na udzielaniu kompleksowego, wieloaspektowego wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Jego celem jest trwale przywrócenie do życia społecznego oraz powrót na rynek pracy. Podstawą procesu aktywizacji jest nie tylko świadczenie pomocy w kontekście zawodowym (pośrednictwo pracy, kursy, szkolenia), ale przede wszystkim aktywizacja społeczna beneficjenta (wsparcie psychologiczne, praca socjalna) i animacje w jego lokalnym środowisku.

Za procesy aktywizacyjne w Federacji FOSA odpowiedzialny jest Zespół ds. aktywizacji społeczno-zawodowej, do którego należą merytoryczni pracownicy organizacji:

- doradcy zawodowi;
- psychologowie;
- pracownicy socjalni;
- brokerzy edukacyjni;
- asystenci rodziny;
- opiekunowie JOB Firmy;
- trenerzy pracy;
- trenerzy warsztatów kompetencji.

Formy aktywizacji społeczno-zawodowej wykorzystywane w Federacji FOSa

- Poradnictwo zawodowe – usługa realizowana przez doradców zawodowych, ukierunkowana na diagnozę potencjału podopiecznych FOSy oraz pomoc w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Doradcy zawodowi FOSy w pracy z klientem stosują coachingowe podejście skierowane na rozwiązaniach, oparte na metodologii Milтона Ericksona zgodnie z którą, każda osoba ma zasoby i potencjał aby rozwiązywać swoje problemy.
- Wsparcie psychologiczne – wśród osób korzystających ze wsparcia Federacji FOSa, znajdują się osoby, znajdujące się w ciężkiej sytuacji życiowej, wymagającej intensywnego wsparcia o charakterze psychologicznym. Wśród naszych klientów są to m.in. osoby uzależnione od alkoholu i/lub innych substancji psychoaktywnych, cierpiące na depresje i inne zaburzenia psychiczne, chore psychicznie, ofiary przemocy domowej, itp. Psychologowie z FOSy stosują różnorodne narzędzia i metody pracy z tego typu osobami, w tym np. psychotraumatologię, organizowanie tematycznych grup wsparcia czy warsztaty wyjazdowe.
- Broking edukacyjny – innowacyjna usługa realizowana przez brokera edukacyjnego, który jest ekspertem w zakresie rynku szkoleniowego – dobiera kierunek, rodzaj

i poziom szkolenia, kursu lub studiów oraz ustala indywidualną ścieżkę edukacyjną klienta, biorąc pod uwagę aktualne potrzeby rynku.

- Praca socjalna – aktywizacja społeczno-zawodowa realizowana przez FOSę do osób, które mają problem z samodzielnym funkcjonowaniem oznacza nie tylko wsparcie bezpośrednie dotyczące najbardziej palących problemów (np. poradnictwo zawodowe, podnoszenie kwalifikacji, pośrednictwo pracy), ale oddziałuje też na środowisko klientów – ich rodzinę, bezpośrednie otoczenie. Zadaniem pracowników socjalnych jest integrowanie działań wokół rodziny oraz środowiska społecznego, przyczyniając się do wzmocnienia zdolności klientów do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.
- Asystent rodziny – wsparcie skierowane do rodzin dysfunkcyjnych – szczególnie w kontekście wychowania i opieki nad dziećmi – którego celem jest doprowadzenie do tego abyrodzina objęta opieką przez asystenta w przyszłości samodzielnie potrafiła pokonywać trudności życiowe.
- Warsztaty kompetencji – trenerzy Federacji FOSa prowadzą zajęcia warsztatowe z zakresu m.in. : komunikacji interpersonalnej, autoprezentacji, metod poszukiwania pracy, planowania i wyznaczania celów, savoir vivre’u, asertywności, przedsiębiorczości, kompetencji wychowawczych, wizażu i stylizacji i wiele innych. Wszystkie warsztaty prowadzone są zgodnie z modelem uczenia się dorosłych, tj. tzw. Cyklem Kolba (nauka poprzez doświadczenie).
- Wsparcie trenera pracy – trener pracy jest ważnym uczestnikiem procesu aktywizacji zawodowej. Towarzyszy podopiecznym FOSy w procesie poszukiwania pracy. Do jego zadań należy m.in. nawiązywanie kontaktu z potencjalnymi pracodawcami w branży zgodnej z predyspozycjami klienta, umawianie rozmów kwalifikacyjnych, wspieranie klienta w nowym miejscu pracy, rozwiązywanie ewentualnych sytuacji problemowych na linii pracodawca – klient, ale też stałe monitorowanie postępów oraz motywowanie beneficjentów do utrzymania zatrudnienia.

4. Animacja

Animacja społeczna odgrywa ważną rolę w projektach skierowanych na wspieranie i pomoc osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym. Realizujemy trzy takie projekty: „W drodze do aktywności”, „Rozwój wysokiej jakości usług społecznych w gminach Frombork i Braniewo” i „Rozwój usług społecznych w gminach Kolno i Biskupiec”. Animatorzy pracują w społecznościach wiejskich (Bęsia, Borki Wielkie, czy Narusa, Lipowina, Gronówko- w tych ostatnich współpracujemy z Fundacją „Żółty Szalik”)

oraz miejskich- osiedle Zatorze czy bloki socjalne na ulicy Towarowej w Olsztynie, gdzie współpracujemy z Fundacją dla Dzieci i Młodzieży „Kółko Graniaste”. Animatorzy prowadzą też zajęcia w Klubach Integracji Społecznej w Biskupcu, Kolnie i Iłowie Osada oraz Młodzieżowym Klubie Integracji Społecznej we Fromborku. W szkole podstawowej w Białutach (gmina Iłowo Osada) nasi animatorzy prowadzą Klub Małego Społecznika, który podejmuje aktywne działania nie tylko w społeczności szkolnej. W 2017 animowaliśmy także środowiska seniorskie, w projekcie ASOS „Rady seniorów na Warmii i Mazurach”, w ramach którego wspieraliśmy powstawanie rad seniorów m.in. w gminach Braniewo, Korsze, Giżycko, Purda, Orneta, Frombork i Kętrzyn. W sumie w 2017 roku zatrudniliśmy 10 animatorów i animatorek.

Dzięki działaniom animacyjnym pobudzamy społeczności lokalne, grupy czy poszczególne osoby do działania i samodzielnego rozwiązywania problemów. Animatorzy uzupełniają w ten sposób pracę psychologów, asystentów rodziny, pracowników socjalnych, doradców zawodowych i opiekunów JobFirmy. Zakładamy, że w każdej społeczności, w każdej grupie, w każdym człowieku tkwią siły, które pozwalają poradzić sobie z najtrudniejszymi sytuacjami, trzeba tylko je wydobyć, ujawnić i wzmocnić. Ważny jest dla nas każdy człowiek, pracujemy na jego zasobach i potencjałach. Realizujemy m.in. program FOSa Prezentacje, w ramach którego upowszechniamy pasje i talenty naszych uczestniczek i uczestników.

Animatorzy zatrudnieni w Federacji FOSa tworzą samodzielny zespół, którego zadaniem jest praca merytoryczna, wzajemna inspiracja i edukacja. Wspólnie przyglądamy się naszym działaniom animacyjnych monitorując w ten sposób zmiany, które pomagamy wprowadzać.

III. Osoby starsze

1. Silver Sharing

W 2017 roku Federacja FOSa konsekwentnie rozwijała swoją autorską Inicjatywę Silver Sharing (ISS). Jest to pomysł na całościowe podejście do aktywizacji i edukacji osób starszych. Pewnym wyróżnikiem jest tu postawienie na aktywność turystyczną, ruchową osób starszych. Polega na tym, że dwie (lub więcej) organizacje seniorskie z różnych regionów/krajów nawiązują współpracę. Każda z nich deleguje określoną grupę osób (np. po 10), które wyjeżdżają do organizacji partnerskiej. Korzystają z gościny członków tej organizacji, mieszkając w ich domach lub w hotelach (w zależności od zasobów finansowych, preferencji) wspólnie zwiedzając okolice, uczestnicząc w zaproponowanym programie kulturalnym, turystycznym. Następnie odbywa się rewizyta.

Metoda ta stale się rozwija i ewoluuje; opiera się na trzech filarach:

1) Kapitał społeczny

To obszar aktywizacji obywatelskiej osób starszych, ich integracji oraz wzmocnienia organizacji seniorskich, jako zaplecza dla aktywności.

Punktem wyjścia jest tu współpraca organizacji społecznych, czyli klubów seniora, Uniwersytetów III Wieku etc. To one podejmują decyzję o współpracy i pośrednio biorą odpowiedzialność, tudzież wskazują lub delegują osoby goszczące i wyjeżdżające, tym samym współtworzą program pobytu. Te same organizacje są jednocześnie gwarantem trwałości i współpracy na lata, polegającej nie tylko na dalszych wymianach, ale przede wszystkim na kolejnych wspólnych inicjatywach, np. projektach, spotkaniach artystycznych itd. Dzięki ich zaangażowaniu wzajemne kontakty mogą trwać i stale się rozwijać. Organizacje te są również gwarantem aktywności społecznej osób starszych.

2) Edukacja

Inicjatywa Silver Sharing stanowić ma podstawę do zdobywania wiedzy z zakresu podstaw antropologii kulturowej, poprzez bezpośrednią korelację z na pozór odmienną kulturą jej językiem, historią etc. W konsekwencji jednak Silver Sharing sprowadza się do otwartości na drugiego człowieka poprzez poznanie jego najbliższego otoczenia i uchylenie drzwi do własnego środowiska. Edukacja ma tu więc wymiar wielopoziomowy, obejmujący zagadnienia kulturowe, języki obce i inne. Bardzo ważny jest też wymiar indywidualny. To obszar motywacji do zmiany. Wyjazd do innego regionu, kraju, poznanie nowych osób i ich kręgu kulturowego, to często duża zmiana w życiu. Zmiana, która może motywować do dalszych podróży, do nauki, a w konsekwencji do aktywności. To także przestrzeń bardzo ważna dla człowieka w kontekście budowania jego więzi społecznych, przede wszystkim element ofiarowania osobie potencjalnie „obcej” zaufania. Budowanie więzi pomiędzy osobami, które wzajemnie się odwiedzają, nawiązują trwałe relacje.

3) Aktywność turystyczna

By umożliwić aktywność turystyczną osobom starszym, zwłaszcza tym, które dotąd rzadko z niej korzystały, należy pokonać wiele barier. Inicjatywa Silver Sharing umożliwia aktywną turystykę zarówno osobom dotąd mało aktywnym, jak i już doświadczonym turystom. Pokazuje jednocześnie, że turystyka może dać coś więcej niż tylko zwiedzanie czy odpoczynek. Może dać nowe spojrzenie, nowe znajomości – a kontakt z inną osobą jest jedną z największych wartości wśród aktywnych seniorów. Obszar ten obecnie się rozrasta, również do aktywności ruchowej i zdrowia.

a) Badania

Przeprowadziliśmy badania dot. aktywności społecznej, edukacyjnej, turystycznej seniorów. Do tej pory powstały dwa raporty z badań w Polsce, w tym m.in. bardzo dobrze przyjęty w środowisku naukowym i seniorów „Syndrom znikającej ławeczki”, powstał raport z badań międzynarodowych. Badania przeprowadzone zostały prowadzone przez Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych, funkcjonujący przy Federacji FOSa, i służą ewaluacji oraz rozwojowi Inicjatywy Silver Sharing.

b) Edukacja

Dotąd przygotowaliśmy edukacyjnie kilkanaście grup osób starszych z Warmii i Mazur, całej Polski, a także zagranicy – w zakresie edukacji językowej, kulturowej, współpracy zagranicznej i in. (ponad 200 osób, w sumie ponad 1000 godzin zajęć). Wyedukowaliśmy ok. 40 osób – animatorów/edukatorów Silver Sharing w ramach trzech cykli szkoleniowych (2 cykle 6 dwudniowych spotkań w Polsce, 1 cykl trzech pięciodniowych szkoleń w j. angielskim w Chorwacji, Łotwie, Polsce – lata 2016/2017).

c) Testowanie

Inicjatywę Silver Sharing i możliwości jej wdrażania i upowszechniania poprzedził długotrwały proces testowania, związany z podejmowaniem szeregu działań, prowadzeniu wielu spotkań i rozmów, co w rezultacie doprowadziło do jej usprawnienia i dostosowania do rzeczywistych potrzeb i oczekiwań seniorów. Inicjatywa nieustannie ewoluuje, szukamy nowych rozwiązań i możliwości jej aplikacji. Przeprowadziliśmy test Silver Sharing w Polsce – wymiany/wyjazdy seniorów z Orzysza i Gdańska oraz Fromborka i Pionek. W ramach testowania zorganizowaliśmy też ok. 10 dwu i trzydniowych wizyt seniorów w Polsce, a także za granicą – z Braniewa do Kaliningradu i z Morąga do Berlina. W ramach testowania właściwego, międzynarodowego, zorganizowaliśmy wymiany/wyjazdy seniorów z Fromborka do Gulbene (Łotwa) i z Gulbene do Fromborka, z Morąga do Zagrzebia (Chorwacja) i z Zagrzebia do Morąga oraz z Gulbene do Zagrzebia i z Zagrzebia do Gulbene. Wyjazdy poprzedzone były edukacją ww. grup seniorów.

2. Partycypacja społeczna osób starszych

Ustawą z dnia 11 października 2013 r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (Dz.U. 2013 poz. 1318) ustawodawca wprowadził możliwość tworzenia w gminach tzw. gminnych rad seniorów. Przedmiotowa nowelizacja unormowała dotychczas nie sankcjonowaną prawnie możliwość tworzenia w samorządach gminnych rad seniorów i tym samym stworzyła jasne podstawy prawne umożliwiające praktyczne popularyzowanie idei przedstawicielstwa osób starszych przy organach samorządu terytorialnego. Rady te mają reprezentować interesy

i potrzeby środowiska seniorów wobec władz samorządowych oraz formułować opinie dotyczące strategicznych i bieżących planów rozwoju gminy. Gminne rady seniorów zgodnie z zapisami ustawowymi mają charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny - nie mają kompetencji decyzyjnych. Wpisanie instytucji - gminnych rad seniorów - do ustawy o samorządzie gminnym jest odpowiedzią na wyzwania stojące przed władzami samorządowymi na każdym szczeblu oraz administracją rządową, wiążące się z koniecznością aktywizacji systematycznie powiększającej się grupy polskich seniorów. Wśród 1 439,7 tys. mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego, wg statystyk GUS (dane z 31 XII 2015) ok. 17% stanowią osoby w tzw. wieku poprodukcyjnym – 60 lat i więcej dla kobiet oraz 65 lat i więcej dla mężczyzn. Warto podkreślić, że zgodnie z prognozami demograficznymi osoby w wieku 65 lat i więcej będą stanowić w 2035 roku blisko ¼ polskiego społeczeństwa. Wymaga to odpowiedzialnego kształtowania polityk senioralnych, a więc celowych działań organów administracji publicznej wszystkich szczebli oraz innych organizacji i instytucji, które realizują zadania dotyczące zapewnienia warunków do godnego i zdrowego starzenia się, konieczności zagospodarowania potencjału osób starszych, a także rozwoju usług i towarów im dedykowanych. Do skutecznego działania w tym zakresie niezbędny jest głos najbardziej zainteresowanych – osób starszych – stąd potrzeba włączania ich w kształtowanie, wdrażanie i ewaluację polityk publicznych dotyczących środowisk senioralnych. Rada seniorów gwarantuje udział osób starszych w tych procesach.

Jak istotne jest włączanie osób starszych w życie publiczne pokazuje „Pakiet dla seniorów” składający się z Założeń Długofalowej Polityki Senioralnej na lata 2014-2020, Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014-2020 oraz Programu „Solidarność pokoleń - działania dla zwiększenia aktywności zawodowej osób w wieku 50+”. O wadze sytuacji świadczy też utworzenie i działalność Parlamentarnych Zespołów ds. Osób Starszych i ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz Komisji ds. Polityki Senioralnej, a także utworzenie przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej Rady ds. Polityki Senioralnej oraz Departamentu Polityki Senioralnej. Podobne działania podejmowane są też na szczeblu regionu, czego przykładem jest „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020” i skierowane na jej wdrażanie wysiłki administracji publicznej, jej jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych z całego województwa.

Mając powyższe na uwadze Federacja Organizacji Socjalnych FOSa włączyła się w proces wspierania tworzenia nowych i wzmocnienie skuteczności pracy funkcjonujących już Rad. W 2017 roku w ramach działań ekspertów i animatorów Federacji udało się doprowadzić do opracowania procedur powoływania Rad w siedmiu objętych wsparciem samorządach, w tym

statutów Rad, wniosków o ich powołanie, planów pracy, nierzadko założeń wewnętrznych regulaminów funkcjonowania. Co ważne, proces ten przebiegał w pełni partycypacyjnie, gdyż o kształcie dokumentów i procedur decydowały właśnie osoby starsze, wchodzące licznie (w przeważającej mierze) w skład grup roboczych. Efektem pracy skupionych w grupach roboczych osób starszych i przedstawicieli samorządów stała się jasna ścieżka powoływania i założenia do funkcjonowania siedmiu rad, które zostały powołane na przełomie lat 2017 i 2018. Z podejmowanych w trakcie prac dyskusji wprost wynika konieczność tworzenia rad seniorów oraz uwspólnienia ich roli. W zorganizowanej 30 września 2016 r. przez Federację FOSA Wojewódzkiej Konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych, której temat przewodni brzmiał: Seniorzy zaangażowani w zmianę społeczną udział wzięło ponad 160 przedstawicieli środowisk seniorskich oraz proseniorskich. Wielokrotnie w trakcie dyskusji wybrzmiewało stwierdzenie, że istniejące rady seniorów mogą stanowić silną reprezentację osób starszych oraz, że istnieje potrzeba powoływania nowych rad, tak aby każde lokalne środowisko seniorskie miało swoich przedstawicieli.

3. Rzecznicy Praw Osób Starszych

Funkcję Rzecznika Praw Osób Starszych od 2010 roku pełni Stanisław Brzozowski z Olsztyna, jego Zastępcą jest Krzysztofa Marusińskiego z Orzysza.

Do zadań Rzecznika Praw Osób Starszych oraz jego Zastępców należy wspieranie środowisk seniorskich poprzez podkreślanie wagi problematyki starzenia się i starości, współpraca z administracją, samorządem oraz instytucjami socjalnymi, aktywizacja osób starszych, propagowanie pozytywnego wizerunku seniorów oraz podejmowanie interwencji w przypadku naruszania ich praw.

Rzecznicy w 2017 roku przeprowadzili około 255 spotkań w formie interwencji, dyżurów poradniczych, konsultacji telefonicznych. Wzięli udział w licznych konferencjach, spotkaniach, których celem było omawianie problemów osób starszych i poprawa ich sytuacji. Rzecznik udzielił kilku wywiadów na żywo w radio Olsztyn, TVP Olsztyn. Odbyło się też 4 wykłady na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego, w których udział wzięło 136 osób starszych. Dzięki wykładom osoby starsze uzyskały informacje o prawach osób starszych – działalność Rzecznika i Zastępców Praw Osób Starszych, (prawie) Wszystkie metody oszustw na seniorach Uwważaj!?”.

Rzecznicy podejmowali interwencje, gdy dochodziło do łamania praw osób starszych. Ich działalność była skierowana na aktywizację i pomoc osobom starszym.

Działalność Rzeczników Praw Osób Starszych realizowana była przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

4. Międzynarodowy Dzień Osób Starszych – Wojewódzka Konferencja

Jubileuszowa Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych w 2017 Już po raz X zorganizowana została Wojewódzka Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych. W tym roku odbyła się ona 4 października w Hotelu Omega w Olsztynie. Kolejny raz jej organizatorem była Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Myślą przewodnią tegorocznego spotkania było hasło: Wyzwania IV wieku – podążając za zmianą.

Była to konferencja wyjątkowa, bo jubileuszowa. Uczestniczyło w niej wielu gości (ponad 125 osób) – przedstawiciele administracji publicznej, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych (seniorskich, UTW) – wszystkich tych, którzy pracują z i na rzecz osób starszych oraz międzypokoleniowo, a także seniorów z całego województwa.

Gościem honorowym Konferencji była Pani Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Wioletta Ślaska-Zyśk, która otworzyła spotkanie. Prowadzącym Konferencję oraz moderatorem poszczególnych jej części był Bartłomiej Głuszak – Prezes Federacji FOSa oraz dr Katarzyna Białobrzaska – Instytut Studiów Społeczno – Edukacyjnych.

Jubileuszową konferencję uświetnił występ Grupy Tanecznej przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Lidzbarku Warmińskim.

Formuła Konferencji została przygotowana w taki sposób, aby umożliwić jej uczestnikom odniesienie się do wyzwań stawianych przy wejściu w IV wiek z kilku perspektyw: praktycznej i instytucjonalnej, naukowej (teoretycznej i empirycznej) oraz indywidualnej/osobistej seniorów.

Wśród zaproszonych ekspertów znaleźli się: Barbara Szafraniec – Przewodnicząca Ogólnopolskiego Porozumienia o Współpracy Rad Seniorów, Patrycja Plewka – psycholog Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa oraz dr Katarzyna Białobrzaska - Instytut Studiów Społeczno – Edukacyjnych. Przedstawili oni kilkunastominutowe prelekcje dotyczące m. in. wyzwań związanych z wkroczeniem w IV wiek, polityki senioralnej w Polsce oraz o potrzebach i wyzwaniach człowieka starszego. Wykłady te stanowiły swego rodzaju wstęp do panelu dyskusyjnego, którego temat dotyczył jakości życia osób starszych, przemian i wyzwań z tym związanych. Ekspertami w panelu byli: dr n. med. Małgorzata Stompór – specjalista geriatrici i chorób wewnętrznych, kierownik jednej z dwóch w województwie poradni geriatrycznej, Barbara Szafraniec - Przewodnicząca

Ogólnopolskiego Porozumienia o Współpracy Rad Seniorów, Katarzyna Błońska – kierownik Zespołu „Babskie Olekanie” z Rozóg, Daria Sowińska-Milewska – Ambasadorka Platformy EPALE w Polsce (Europejska platforma na rzecz uczenia się dorosłych w Europie), Prezes Stowarzyszenia Organizacji Pozarządowych STOP oraz Arkadiusz Jachimowicz – Prezes Stowarzyszenia ESWIP, przewodniczący rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podczas panelu toczyła się zacięta dyskusja, w której udział wzięli również uczestnicy Konferencji. Dyskusja dotyczyła w szczególności zmian, które zaszły w ostatnich dziesięciu latach w podejściu do starzenia się oraz aktywności osób starszych.

Trzecia część Konferencji poświęcona została prezentacji „inspiracji” – modelowych rozwiązań w pracy z osobami starszymi i na ich rzecz oraz roli środowisk seniorskich w realizacji Strategicznej Mapy Drogowej Rozwoju Sektora Obywatelskiego w Polsce. Marianna Sitek-Wróblewska prezes Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznych opowiedziała o Domach Sąsiedzkich, natomiast wcześniej wspomniana Daria Sowińska-Milewska opowiedziała szczegółowo o użyteczności europejskiej platformy EPALE dla edukacji dorosłych.

Podczas Konferencji wskazano wiele pomysłów i rozwiązań w pracy z osobami starszymi i na ich rzecz. Mamy przekonanie, że uczestnicy spotkania znaleźli przestrzeń do dyskusji na tematy towarzyszące, szczególnie w ostatnim czasie środowiskom seniorskim.

5. Inicjatywa „200 lat”

Działanie polega na organizacji obchodów okrągłych rocznic osób starszych w gronie rodziny i najbliższych znajomych, sąsiadów, kolegów lub koleżanek z byłego zakładu pracy z udziałem mediów i towarzyszącym temu występowi artystycznym. W 2017 roku zorganizowaliśmy 5 takich uroczystości dla naszych beneficjentów, uczestników projektu Strażnicy Pamięci.

Ponadto Federacja FOSa otrzymała grant w wysokości 34 885 zł od Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” na testowanie innowacji „200 lat”. Innowacja wspiera przede wszystkim dwie grupy odbiorców- osoby starsze, zależne, zagrożone izolacją społeczną oraz szeroko rozumiane otoczenie sąsiedzkie tych osób- w tej grupie znajdują się także instytucje jak szkoły, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe itp. To właśnie ich zadaniem jest dostrzeżenie w swoim środowisku osoby starszej i docenienie jej poprzez organizację jubileuszu „200 lat” (to nie musi być okrągła rocznica urodzin). Na rok 2018 planowane jest przetestowanie pięciu takich jubileuszy z udziałem otoczenia sąsiedzkiego. W 2017 roku, aby otrzymać dotację w ramach programu Generator Innowacji Sieci Wsparcia Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” na inicjatywę „200 lat”, przeszliśmy szereg

warsztatów i spotkań, podczas których pracowaliśmy nad innowacją. W rezultacie „ę” dofinansowało 33 projekty w tym nasze „200 lat”. Etap testowania inicjatywy ma się zakończyć opracowaniem modelu wdrażania obchodów „200 lat”, który to model zostanie upowszechniony wśród potencjalnych użytkowników: organizacji pozarządowych, instytucji, rad osiedli i innych zainteresowanych.

6. Ciepły telefon

Działanie polega na monitorowaniu przez wolontariusza stanu zdrowia i samopoczucia osób starszych za pomocą regularnego kontaktu telefonicznego. W razie zaistniałej potrzeby, chęci ze strony osoby starszej, wolontariusze również odwiedzają ich w domach. Działanie jest skierowane m.in. do osób starszych, które są samodzielne, ale którym doskwiera samotność i które potrzebują kontaktu z drugim człowiekiem. W przypadku uczestników nieposiadających aparatów telefonicznych umożliwiamy do nich dostęp. Łącznie w 2017 roku z w/w działania skorzystało 28 osób.

7. Przyjazny sąsiad

Działanie to polega na regularnym wsparciu udzielanym przez sąsiada, czyli osobę wskazaną przez uczestnika projektu w takich czynnościach jak np. załatwianie spraw w urzędach, poradniach lekarskich, realizacja recept, dokonywanie zakupów spożywczych, sporządzanie posiłków, uprzątnięcie mieszkania oraz zapewnieniu kontaktów z otoczeniem. Wskazana przez uczestnika osoba otrzymuje ekwiwalent za poniesione koszty w wysokości ok. 170 zł miesięcznie brutto. W uzasadnionych przypadkach możliwe jest nawiązanie współpracy z osobą z poza sąsiedztwa. W 2017 roku z takiego wsparcia skorzystało 12 osób starszych.

8. Akademia III Wieku Warmii i Mazur

Akademia to program prowadzony od lat przez Federację. To platforma edukacji osób starszych, liderów środowisk seniorskich, osób i instytucji z nimi współpracujących, która wpisuje się w założenia Polityki Senioralnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Akademia wychodzi naprzeciw potrzebom osób starszych, organizacji seniorskich zwłaszcza z małych miejscowości, które ze względu na odległość mają problem z dostępem do oferty głównych ośrodków edukacyjnych w województwie. W ramach Akademii III Wieku Warmii i Mazur podpisane zostało porozumienie o współpracy z Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie oraz Porozumieniem Uniwersytetów III Wieku Warmii i Mazur. Dzięki temu udało nam się stworzyć bardzo atrakcyjną ofertę dla uczestników projektu, jak również mogliśmy dotrzeć do organizacji seniorskich najbardziej potrzebujących wsparcia. Współpracujemy ze specjalistami z różnych dziedzin,

pracownikami naukowymi, pasjonatami i innymi, którzy najczęściej wolontarystycznie prowadzą wykłady, warsztaty i inne spotkania dla seniorów. Akademia ma na celu rozwijanie sprawności intelektualnej, aktywizację i włączanie osób starszych w działania na rzecz społeczności lokalnej. Działania Akademii wspierają profesorowie, doktorzy, prawnicy, lekarze ale też pasjonaci, specjaliści z danej dziedziny którzy często społecznie prowadzą prelekcje dla seniorów. W 2017 r. ze względu na trudności w pozyskaniu środków na zwroty podróży dla wykładowców oferta Akademii była ograniczona, w jej ramach odbyło się jednak kilka spotkań poświęconych aktywności obywatelskiej seniorów.

9. Generacja

Do chwili obecnej Federacja Fosa wydała 19 numerów pisma Generacja, którego odbiorcami są osoby starsze i ich otoczenie. Jest to kwartalnik bezpłatny kolportowany do instytucji i organizacji działających na rzecz osób starszych, ale również bezpośrednio do osób starszych.

Tematami poruszonymi w gazecie są m.in. aktywne działania seniorów, bezpieczeństwo, problemy i zagrożenia dotyczące osób starszych, prawo np. spadkowe i inne.

Autorami tekstów są seniorzy wolontariusze, Rzecznicy, prawnicy, dziennikarze i inni. Napisanie artykułu do Generacji poprzez osoby starsze ma na celu mobilizację ich do działania, aktywizować do udziału w życiu społecznym, a także pozwolić na to, aby na łamach pisma Generacja wypowiadali się na nurtujące ich, często trudne tematy.

Pismo Generacja wpisuje się w cel 2.7. „Polityki senioralnej województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2014- 2020” brzmiący: Promowanie potencjału osób starszych, ich aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej, Działanie 2.7.3. Realizacja i emisja materiałów promujących potencjał i aktywność osób starszych, w szczególności przez media publiczne oraz wydawanie publikacji i czasopism (w tym także elektronicznych) poświęconych osobom starszym, gdyż artykuły zwarte w nim pokazują kierunki aktywności społecznej osób starszych, zawiera wiele niezbędnych porad dla osób starszych także w sferze bezpieczeństwa, odpowiada na potrzeby aktywności społecznej oraz promowanie pozytywnego wizerunku osób starszych w województwie.

W roku sprawozdawczym wydano dwa dwudziestostronicowe numery tego magazynu tj 18(500 egz.) i 19 (300 egz.). Zawierały one 29 artykułów przygotowanych przez 19 autorów. Autorami 15 opublikowanych materiałów były osoby starsze, a wśród nich Grażyna Grunt-Mejer, Marian Krzewiński, Ostatek, Barbara Batur-Warszawska i Teresa Lipińska. Tematami poruszonymi we wspomnianych wydaniach były sprawy związane z aktywnością osób starszych, z funkcjonowaniem Rad Seniorów, przedstawiano działania kierowane do

osób III wieku naszego województwa, a także te, organizowane i prowadzone przez samych seniorów. Zastanawiano się „Jaka starość nas czeka?” i jak same osoby starsze mogą zadbać „O godną jesień życia”. Jak w każdym wydaniu poruszano tematy bezpieczeństwa i zagrożeń dotyczących osób starszych, w tym szeroko potraktowano sprawę metod działań oszustów działających w obszarze osób najstarszych.

Publikacje ilustrowano działaniami, w których uczestnikami byli seniorzy grup senioralnych z różnych miejscowości naszego województwa, bądź też przedstawiano na nich aktywnych, ważnych dla swoich środowisk seniorów.

Nr 18 Generacji wydano dzięki dofinansowaniu ze środków otrzymanych od Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej w ramach Rządowego Programu na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych, a nr 19 dofinansowano ze środków otrzymanych od Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

IV. Dzieci, młodzież, wolontariat

1. Centrum Wolontariatu.

W 2017 roku w działania Centrum angażowało się 25 wolontariuszy stałych i 3 wolontariuszy akcyjnych. Przedsięwzięcia Centrum skierowane są do osób potrzebujących wsparcia, ale również do organizacji/fundacji potrzebujących wolontariuszy przy wsparciu inicjatyw.

W 2017 roku:

- wolontariusze z Centrum Wolontariatu przy Federacji FOSa zorganizowali zbiórkę karmy dla zwierząt pozostających w schronisku dla zwierząt w Olsztynie
- zorganizowali akcję FOSa Dzieciom i Seniorom
- wolontariusze stale wspierają bieżącą pomocą uczestników projektu EVZ skierowanego do osób starszych, ofiar nazizmu. Angażują się w realizację „ciepłego telefonu”, organizacji wyjazdów i wyjść kulturalno-społecznych oraz inne formy wsparcia.

2. FOSa dzieciom i seniorom

Federacja FOSa od 11 lat realizuje wewnętrzny program „FOSa dzieciom”, w tym roku oficjalnie wsparciem objęliśmy również seniorów.

W ramach akcji pracownicy Federacji, jak i wolontariusze działający przy Federacji FOSa przygotowują świąteczne paczki.

W związku z akcją, do pomocy, co roku zapraszamy wszystkie organizacje członkowskie i partnerskie oraz instytucje publiczne działające na terenie miasta Olsztyn. W tym roku, już po raz jedenasty, zebrane dary trafiły do dzieci i młodzieży najbardziej potrzebujących

pomocy, zwłaszcza dla tych mieszkających na terenach wiejskich. Beneficjenci działań zgłoszeni zostają poprzez organizacje współpracujące z Federacją FOSa.

W 2017 roku przekazaliśmy łącznie 111 paczek, dla instytucji:

- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie
- Mazurskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej w Orzyszu
- Stowarzyszenie Przyjazny Dobrocin
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Warmińsko-Mazurski Koło w Lidzbarku Warmińskim
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Warmińsko-Mazurski Koło w Ostródzie
- Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej Okręg Warmińsko-Mazurski Koło w Piszcu
- Stowarzyszenie na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową Promyk
- Fundacja Dalekiego Zasięgu

Instytucje i organizacje, które w 2017 roku włączyły się do realizacji działań:

- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Olsztynie
- Komenda Miejska Policji w Olsztynie
- Komenda Wojewódzka Policji w Olsztynie
- Biuro Dialogu Społecznego i Polityki Pożytku publicznego z udziałem różnych departamentów Urzędu Marszałkowskiego
- Stowarzyszenie ESER Pionier
- Bank Żywności w Olsztynie
- Straż Miejska w Olsztynie
- Olsztyńska Szkoła Wyższa
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie
- Wojewódzki Sąd Administracyjny
- Kuratorium Oświaty w Olsztynie

3. Wsparcie edukacyjne

W ramach wsparcia edukacyjnego Federacja Fosa w partnerstwie z Gminą Iłowo-Osada oraz Stowarzyszeniem Społeczno-Oświatowym Żaczek realizuje projekt MEGA SZKOŁA w Białutach. Uczestnikami są uczniowie i nauczyciele (60 uczniów ,6 nauczycieli). Szkoły Podstawowej w Białutach, gmina Iłowo-Osada w powiecie działdowskim.

Wsparcie edukacyjne ukierunkowane jest na rozwój kompetencji kluczowych dzieci w obszarze nauk matematyczno-przyrodniczych, językowych, rozwijania kompetencji społecznych i obywatelskich. Podczas zajęć edukacyjnych wykorzystywane są aktywne metody nauczania, takie jak: eksperyment, praca w małych grupach, burza mózgów, gry dydaktyczne. W pracy z uczniami nauczyciele wykorzystują narzędzia TIK. Rozwijamy kompetencje przedmiotowe i kluczowe poprzez organizację wyjazdów edukacyjnych do: Centrum Nauki Eksperyment, Afrykarium, Centrum Nauki Kopernik, Wystawa Lego itp. W czasie wakacji w szkole prowadzone są różnorodne zajęcia w ramach „Letniej Szkoły Umiejętności”, tj. warsztaty z eksperymentem, teatralne, taneczne i językowe.

Kadra nauczycielska została przeszkolona z zakresu: nauczania opartego na metodzie eksperymentu oraz wykorzystywania narzędzi TIK w prowadzeniu zajęć, a także aktywnego nauczania j. obcego za pomocą technik pamięciowych. Doposażyliśmy pracownię przyrodniczą, komputerową i matematyczną. Jedną z form wsparcia, która jest szczególnie popularna wśród dzieci jest Klub Małego Społecznika.

4. Klub Małego Społecznika.

To dobry przykład budowy postaw obywatelskich wśród dzieci i młodzieży. Klub Małego Społecznika działa w Szkole Podstawowej w Białutach i jest realizowany w projekcie „MEGA-SZKOŁA w Białutach”.

W zajęciach rozwijania umiejętności z zakresu kompetencji społeczno-obywatelskich uczestniczy 26 uczniów klas 2-6. Są to dzieci wrażliwe, ambitne i gotowe do działań społecznych na terenie swojej wsi. Grupa jest zróżnicowana wiekowo, co dodatkowo wpływa pozytywnie w nawiązywaniu relacji starszych z młodszymi i odwrotnie. Pomimo różnicy wiekowej i zainteresowań łączy ich chęć do podejmowania różnego typu aktywności społecznej.

Do tej pory Klubowicze zaangażowali się w renowację szkolnego skalniaka, ozdobieniem i rozwieszeniem karmników dla ptaków, sprzątnięciem cmentarza, jak również wspierali realizację szkolnej imprezy – „Święto Pieczonego Ziemniaka”. Dzięki pracy nad listami fundraisingowymi, szkoła otrzymała wsparcie od Urzędu Miasta Mława w postaci sprzętu sportowego. Uczestnicy w swoje pomysły angażują również uczniów szkoły, min. zorganizowali zbiórkę karmy dla schroniska dla zwierząt w Napierkach oraz zbiórkę nakrętek. Klubowicze włączyli się do akcji FOSa Dzieciom i Seniorom tworząc świąteczne kartki dla seniorów, które były dołączane do paczek.

V. Osoby niepełnosprawne

1. Biuro Doradztwo i Kariera (DiK)

Federacja FOSa od 2008 do kwietnia 2017 realizowała działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych. Działania te realizowane były dzięki współpracy z WRZOS, organizacjami członkowskimi i innymi organizacjami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi.

Głównym celem naszych działań była aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, w tym pomoc w wejściu na rynek pracy – zdobycie i utrzymanie zatrudnienia.

Osoby niepełnosprawne, które zainteresowane były powrotem bądź wejściem na otwarty rynek pracy wspierane były przez specjalistów, którzy świadczyli kompleksową pomoc z zakresu doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, poradnictwa psychologicznego oraz poradnictwa prawnego.

Poprzez działania specjalistów przyczynialiśmy się do:

- a) uzyskania i utrzymania zatrudnienia na otwartym rynku pracy
- b) pomogliśmy 12 osobom znaleźć zatrudnienie na otwartym rynku pracy.
- c) podniesienia umiejętności poruszania się po rynku pracy, m.in. umiejętności rozmowy z pracodawcą, umiejętności wdrażania metod szukania pracy z nastawieniem na samodzielne poszukiwanie zatrudnienia, umiejętności przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, umiejętności szukania zatrudnienia zgodnego z zasobami i możliwościami jednostki,
- d) podniesienia kompetencji społecznych, przełamywania barier wynikających z niepełnosprawności, podejmowania różnego rodzaju aktywności o charakterze zawodowym i społecznym, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresu.
- e) poprzez doradztwo prawne udzielane były porady z różnych dziedzin prawa cywilnego i prawa pracy, które wpływały na możliwość podjęcia pracy oraz aktywizację społeczną beneficjentów.

W 2017 roku zrealizowaliśmy 2 warsztaty na temat ról zespołowych i współpracy w grupie. Warsztaty te realizowane były w Środowiskowych Domach Samopomocy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Powyższe działania możliwe były dzięki realizacji projektu „Doradztwo i Kariera – aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami” współfinansowanego ze środków PFRON.

2. Spółdzielnia Socjalna HuManus.

Spółdzielnia Socjalna HuManus utworzona przez Federację FOSa i Bank Żywności w Olsztynie, od 2014 zatrudnia wyłącznie osoby niepełnosprawne, realizując tym samym swoją misję, tworzy miejsca pracy, wspiera osoby, którym trudno odnaleźć się na otwartym rynku pracy. Do 32 sierpnia 2017 r. siedziba Spółdzielni mieściła się przy ul. M. Kotańskiego 1, Olsztyn. Od 1 września 2017 r. Spółdzielnia zmieniła siedzibę na al. Warszawską 17. Zmiana siedziby wiąże się z obniżeniem kosztów działalności, w tym kosztów najmu lokalu. W siedzibie Spółdzielni mieści się galeria, sklep pracownia z niezwykle ambitnym rękodziełem artystycznym mebli i wielu innych przedmiotów użytkowych, z których każdy ma swój niepowtarzalny kształt, zapach i przeznaczenie.

Pierwszy kwartał 2017 roku upłynął w Spółdzielni Socjalnej HuManus przede wszystkim pod znakiem realizacji i zakończenia projektu pt.: „Aktywizacja i doskonalenie zawodowe osób niepełnosprawnych w ramach rozwoju Spółdzielni Socjalnej HuManus” dofinansowanego ze środków Fundacji Aktion Mensch (Akcja Człowiek) w partnerstwie z wieloletnim partnerem Federacji FOSa Związkiem Parytetowym GPS z Wilhemshaven z Niemiec.

Spółdzielnia walczy o przetrwanie, realizuje rygorystyczne wytyczne specjalistycznego doradztwa FAF (doradztwo biznesowe), nawiązuje nowe kontakty, organizuje eventy. W związku z tym Spółdzielnia była zmuszona obniżyć koszty działalności poprzez zmianę siedziby i zmniejszenie zatrudnienia.

3. Monitoring przestrzegania Konwencji ONZ praw osób z niepełnosprawnościami

Z dniem 1 lutego 2017 r. Federacja Organizacji Socjalnych FOSa w partnerstwie z Warmińsko-Mazurskim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych rozpoczęła monitoring, którego celem jest dokonanie analizy zadań jednostek administracji państwowej, publicznej i zespolonej pod kątem dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, opracowanie zaleceń pod kątem dostosowania do jej postanowień oraz wykorzystanie wypracowanych we współpracy z administracją rekomendacji do zmian w zakresie realizowanych zadań dla poszczególnych jednostek. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego monitoringiem objęte są Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski, miasta na prawach powiatu (Olsztyn i Elbląg), wszystkie starostwa powiatowe oraz losowo wybrane cztery jednostki administracji zespolonej i 26 urzędów gmin.

VI. Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych

Instytut Studiów Społeczno-Edukacyjnych (ISSE) to stały zespół ekspertów i badaczy, osób łączących wiedzę teoretyczną i praktyczną z obszaru pedagogiki społecznej, pracy socjalnej oraz polityki społecznej, a także animacji i aktywności lokalnej. Trzon Instytutu stanowią pracownicy naukowcy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz pracownicy i współpracownicy biura Federacji FOŚa. Funkcję dyrektora ISSE od początku istnienia, tj. od 2014 r. pełni dr Katarzyna Białobrzaska adiunkt w Katedrze Pedagogiki Społecznej UWM w Olsztynie. Za koordynację prac Instytutu oraz tworzenie przestrzeni do współpracy merytorycznej odpowiada Federacja FOŚa, w której strukturach on funkcjonuje.

Działalność ISSE koncentruje się wokół działań wpisujących się w hasło przewodnie – „W poszukiwaniu, rozwijaniu i wzmacnianiu sił społecznych”. Misją przyświecającą naszemu projektowi jest prowadzenie długofalowych działań mających na celu wypracowanie nowej jakości dialogu i współpracy między akademikami i praktykami oraz instytucjami, działającymi na rzecz aktywizacji i rozwoju społeczności lokalnych oraz pobudzania sił społecznych. Wychodzimy z założenia, że zmiany społeczne a co za tym idzie rozwój społeczny, mogą być stymulowane poprzez pobudzanie sił drzemających w środowisku lokalnym i aktywowanie jego zasobów. Wierzymy w siłę sprawczą dialogu, współpracy i edukacji a także sens pracy społecznej, która w Polsce ma bogatą tradycję. Uważamy, że nadanie prakseologicznego charakteru współpracy środowiska naukowego i praktyków w oparciu o transdyscyplinarną i holistyczną perspektywę pozwoli nam osiągnąć założone cele. Zakładane w ramach Instytutu działania mają charakter otwarty, bazujący na kreatywnym odczytywaniu rzeczywistości społecznej i dynamicznym odpowiadaniu na jej zapotrzebowania.

W ramach Instytutu Studiów Społeczno-Edukacyjnych, oprócz stałej pracy koncepcyjnej oraz analityczno-badawczej w 2017 roku:

- organizowane były spotkania członków Instytutu;
- zorganizowano konferencję naukową dedykowaną pamięci prof. Stanisława Kawuli pt. „Zagrożone człowieczeństwo ... między bezradnością a działaniem”, która odbyła się w dniach 19-20 września. Poprzedzona była jednodniowym międzynarodowym seminarium pt. „Europa w kryzysie. Rola obywatela i organizacji socjalnych w społeczeństwie – rola oparta na oporze i na konstrukcji” z udziałem naukowców i praktyków z Polski, Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii i Ukrainy.

VII. Innowacje

1. Kierunek innowacje.

Specjalizacją Federacji FOSa jest testowanie, tworzenie i współpraca w zakresie innowacyjnych rozwiązań, odpowiadających na potrzeby różnych grup społecznych. Innowacje staramy się wykorzystywać i wprowadzać na dwóch płaszczyznach – teoretycznej (poprzez opracowanie innowacyjnych koncepcji/rozwiązań) oraz praktycznej (poprzez przygotowywanie i realizowanie projektów w wybranych społecznościach i grupach).

Wykorzystujemy innowacje społeczne w realizowanych przez nas projektach, gdzie stanowią elementy większych działań – przykładem z 2017 roku może być Job Firma będąca symulacją środowiska pracy, w której uczestnicy projektu „W drodze do aktywności” nabywają kompetencje i umiejętności ważne z punktu widzenia współczesnego rynku pracy.

Ponadto w 2017 roku wzięliśmy udział w kilku konkursach grantowych, gdzie prezentowaliśmy nasze innowacje. Dzięki temu w 2018 roku będziemy realizować co najmniej dwie innowacje, w tym „200 lat” w ramach projektu „Generator Innowacji. Sieci Wsparcia” realizowanego przez Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” oraz „Gra edukacyjna - Efektywne zarządzanie zasobami” w ramach projektu grantowego „Inkubacja innowacji społecznych w obszarze kształcenia ustawicznego osób dorosłych” realizowanego przez Instytut Nowych Technologii. Innowacje finansowane będą ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

2. Inicjatywa Silver Sharing

W 2017 roku Federacja FOSa konsekwentnie rozwijała swoją autorską Inicjatywę Silver Sharing (ISS). Jest to pomysł na całościowe podejście do aktywizacji i edukacji osób starszych. Pewnym wyróżnikiem jest tu postawienie na aktywność turystyczną, ruchową osób starszych. Polega na tym, że dwie (lub więcej) organizacje seniorskie z różnych regionów/krajów nawiązują współpracę. Każda z nich deleguje określoną grupę osób (np. po 10), które wyjeżdżają do organizacji partnerskiej. Korzystają z gościny członków tej organizacji, mieszkając w ich domach lub w hotelach (w zależności od zasobów finansowych, preferencji) wspólnie zwiedzając okolice, uczestnicząc w zaproponowanym programie kulturalnym, turystycznym. Następnie odbywa się rewizyta.

Metoda ta stale się rozwija i ewoluuje; szerzej opisana została w obszarze dot. osób starszych. Obecnie skupiamy się m.in. nad zakończeniem prac dot. stworzenia gry edukacyjnej Silver Sharing.

3. Job Firma

JOBfirma to swego rodzaju forma przedsiębiorstwa treningowego, w ramach którego uczestnicy i uczestniczki (wybrane wcześniej osoby, głównie te będące w bardzo trudnej sytuacji życiowej i zawodowej) powołują wspólnie z personelem JOBfirmy fikcyjną firmę, w której nabywają umiejętność samodzielnego poruszania się na rynku pracy i rozbudowują swoje kompetencje społeczne. W praktyce odbywa się to tak, że przez 5 tygodni (tyle trwa jedna edycja JOBfirmy) uczestnicy i uczestniczki przychodzą codziennie do pracy, gdzie w 10 osobowej grupie, pod opieką osób zarządzających wykonują prace biurowe, uczą się wykorzystywania nowych technologii, nabywają umiejętności pracy w zespole. Wszystko w specjalnie zaaranżowanej przestrzeni pracy- każdy z uczestników ma własne biurko, komputer, swój identyfikator itp.

Ponadto w ramach zajęć osoby te biorą udział w warsztatach motywacyjnych i komunikacyjnych, dotyczących rozwiązywania sytuacji konfliktowych, radzenia sobie ze stresem, ale też zarządzania czasem, prozdrowotnych, żywienia, gospodarowania budżetem lub w innych, zorganizowanych w odpowiedzi na zdiagnozowane potrzeby. Otrzymują też wsparcie w postaci doradztwa zawodowego i pomocy psychologicznej. Nie bez znaczenia dla wielu uczestników i uczestniczek jest nieodpłatna pomoc prawna, często niezbędna do rozwiązywania problemów, z którymi borykają się oni i ich rodziny. Po ukończeniu pracy w JOBfirmie są kierowani na staże, kursy zawodowe, czasem uzupełniają swoją edukację, a czasem, w zależności od rodzaju dotyczących ich problemów, dostają dalszą pomoc psychologiczną. Wartością JOBfirmy jest także, to, że dla większości z nich udział w tym przedsięwzięciu jest czasem jedyną okazją, aby podjąć jakąś aktywność i, co najważniejsze, spotkać z innymi ludźmi.

Wcześniej model ten został wypracowany i zwalidowany w ramach projektu „JOBfirma jako model pracy z osobami bezrobotnymi 50+” realizowanego przez Szczecińską Fundację Talent-Promocja-Postęp (proj. Innowacyjny POKL).

W Federacji FOSa model JOBfirmy modyfikowany jest na bieżąco w zależności od rodzaju i potrzeb grup, ponieważ szczegółowy dobór wsparcia jest opierany na wieloprofilowej diagnozie potencjałów i deficytów każdego z uczestników. Dodatkowo w naszym wydaniu z jej uczestnikami pracują animatorzy społeczni, których zadaniem jest aktywizowanie środowiska (organizacji pozarządowych, instytucji czy grup sąsiedzkich) osób zagrożonych wykluczeniem, aby na nowo przywrócić im społeczne znaczenie – mieszkańca, sąsiada czy osoby, która działa na rzecz innych. Animatorzy pracują więc zarówno ze środowiskiem, jak i samymi uczestnikami JOBfirmy, włączając ich w działania społeczne

(zbiórki charytatywne, jak „FOSa Dzieciom i Seniorom”, świąteczne zbiórki żywności) czy obywatelskie (przykładem niech będzie wsparcie organizacyjne i uczestnictwo w konsultacjach społecznych na temat zagospodarowywania olsztyńskich akwenów). Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem w działania na rzecz ich lokalnych środowisk ma szansę zmienić ich dotychczasowy wizerunek, dać możliwość sprawdzenia się we wspólnym działaniu.

Edukacja w JOBfirmie zachodzi więc na wielu poziomach, m.in:

- życiowym: osoby nabywają np. umiejętności dbania o siebie, swój wygląd, wizerunek, zdrowie (grupy samopomocowe, terapie), rozwiązywania trudnych sytuacji (choćby pętla kredytowa czy rozwód), gospodarowania budżetem domowym, wychowywania dzieci itp.
- zawodowym: uczestniczą w kursach kwalifikacyjnych i zawodowych w celu nabycia umiejętności niezbędnych do wejścia na rynek pracy; stażach dających możliwość uzyskania doświadczenia zawodowego, a przez co zwiększenia szans na zatrudnienie czy uzupełniają swoje wykształcenie (kształcenie szkolne i ustawiczne).
- społecznym/obywatelskim – inicjują i uczestniczą w działaniach na rzecz innych, wzmacniając swoją rolę jako sąsiada/mieszkańca/obywatela. Rozwijają też niezbędne w życiu i na rynku pracy kompetencje społeczne, takie jak np. umiejętność pracy w zespole, komunikowania się, współpracy i inne.
- Na ocenę długofalowych efektów JOBfirmy, będziemy jeszcze musieli poczekać. Na razie z naszych (Federacji FOSa) obserwacji i prowadzonej na bieżąco ewaluacji pracy JOBfirmy (jako jednego z kluczowych narzędzi edukacyjnych w projekcie) wynika jednak, że tak kompleksowe wsparcie, odpowiadające na realne, indywidualne potrzeby i problemy naszych uczestników, stworzenie im przestrzeni do zaistnienia nie tylko w grupie, ale też w najbliższej, sąsiedzkiej społeczności przynosi wymierne efekty. Dowodem jest zmiana, jaka zachodzi w uczestnikach i uczestniczkach projektu na naszych oczach. Nabierają energii, ochoty do działania, chętniej podejmują proponowane im formy wsparcia, takie jak kursy kwalifikacyjne i zawodowe czy staże, zyskują wiarę, że można zmienić swoją sytuację życiową.

VIII. Federacja FOSa – zaangażowanie, partnerzy, biuro

1. Zaangażowanie w prace Rad, Komisji i innych ciał

W 2017r Przedstawiciele Federacji FOSa byli zaangażowani w prace w wielu ciałach dialogu m.in.

- **Bartłomiej Głuszak** brał udział w pracach:

Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko Mazurskiego Komitetu Sterująco-Monitorującym RPO (Regionalny Program Operacyjny WiM), pełniąc funkcję przewodniczącego grupy roboczej ds. Włączenia Społecznego i Rynku Pracy. Grupa ta opiniowała i konsultowała szereg spraw związanych z wdrażania RPO – głównie funduszy zw. właśnie z włączeniem społecznym i rynkiem pracy. Brał też udział w pracach komisji konkursowej „Godni Naśladowania”, Komitetu Monitorującego PO FIO (Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich) oraz w wojewódzkiej grupie roboczej ds. krajowej sieci obszarów wiejskich, a także innych ciałach, grupach.

- **Katarzyna Sosnowska** oraz **Weronika Szewalje** brały udział w pracach komisji konkursowej ds. rozpatrzenia ofert realizacji zadań publicznych w zakresie zorganizowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z terenu województwa warmińsko-mazurskiego
- **Marek Borowski** z ramienia Federacji FOSa uczestniczył w pracach Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pełniąc funkcję jej wiceprzewodniczącego oraz w pracach Rady Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, pełniąc funkcję jej współprzewodniczącego
- Marek Borowski oraz Bartłomiej Głuszak (w funkcji wiceprezesa) pracują w zarządzie Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych WRZOS.
- **Stanisław Brzozowski** z ramienia Federacji FOSa uczestniczył w pracach Rady Organizacji Pozarządowych Miasta Olsztyn
- **Anna Żygowska**, wolontariuszka Centrum Wolontariatu przy Federacji FOSa uczestniczy w pracach Olsztyńskiej Rady Seniorów
- **Piotr Kubarewicz** uczestniczył w pracach Platformy Podmiotów Integracji Społecznej, pełniąc funkcję jej przewodniczącego
- **Jolanta Gołębiewska** reprezentująca stowarzyszenie Lazarus Elbląg brała udział w pracach Powiatowej Społecznej Rady ds. osób Niepełnosprawnych w Elblągu oraz Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego

- **Marian Wilkowski** Kierownik WTZ Iława brał udział w pracach: Zespołu Konsultacyjnego ds. Osób Niepełnosprawnych - organ doradczo-konsultacyjny Burmistrza Miasta Iławy, w pracach Zespołu ds. Ekonomii Społecznej Powiatu Iławskiego, Powiatowej Społecznej Rady ds. ON gdzie pełnił Funkcję Sekretarza Rady, Rady Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Iławskiego, Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Rady Organizacji Pozarządowych Powiatu Iławskiego, Brał Udział w pracach Zespołu Monitorującego „Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2016-2020, Rady Programowej Ogólnopolskiego, Forum WTZ województwa warmińsko-mazurskiego gdzie pełnił Funkcję Przewodniczącego forum oraz brał Udział w pracach prezydium Regionalnej Platformy na rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej
- **Magdalena Wróblewska** – Specjalistka ds. rehabilitacji zawodowej w WTZ Iława brała udział w pracach: Zespołu ds. Ekonomii Społecznej Powiatu Iławskiego oraz w spotkaniach Zespołu Konsultacyjnego ds. Osób Niepełnosprawnych - organ doradczo-konsultacyjny Burmistrza Miasta Iławy
- **Maria Popieluch** – Prezes Stowarzyszenia „Promyk” z Giżycka uczestniczyła w pracach Społecznej Rady rynku pracy przy Powiatowym urzędzie pracy oraz Radzie programowej przy UTW w Giżycku
- **Monika Dziel** – Wiceprezes Stowarzyszenia „ Promyk” z Giżycka jest członkiem Sądu Koleżeńskiego w ORPiP Olsztyn.
- **Katarzyna Niedbajło** – Skarbnik Stowarzyszenia „ Promyk:” z Giżycka uczestniczyła w pracach komisji ds rozpatrywania wniosków o granty w Urzędzie Miasta w Giżycku.
- **Jadwiga Lipska** – Kierownik WTZ w Olsztynku uczestniczyła w pracach Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.
- **Janina Milewicz** – Prezes UTW Ketrzyn jest członkiem zarządu Federacji UTW woj. Warmińsko-Mazurskiego, gdzie pełni funkcję skarbnika, jest również członkiem Rady Pożytku Publicznego w Kętrzynie
- **Jolanta Adamczyk** – Prezes Stowarzyszenia Przyjaciół Ziemi Lidzbarskiej uczestniczy w pracach Rady Organizacji Pozarządowych – Powiatu Lidzbarskiego gdzie pełni funkcję wiceprzewodniczącej oraz w pracach zespołu doradczego ds. seniorów przy burmistrzu miasta Lidzbarka Warmińskiego gdzie pełni funkcję przewodniczącej zespołu.

Nie sposób jest wyliczyć zaangażowanie wszystkich osób, przedstawiciele organizacji członkowskich FOSy brali udział w pracach wielu ciał, takich jak: powiatowe rady pożytku publicznego (np. Braniewo), rady seniorów (np. Elbląg, Ełk), rady ds. osób niepełnosprawnych (np. Iława, powiat Olsztyński), powiatowe rady organizacji pozarządowych (np. Szczytno, Braniewo), powiatowe rady zatrudnienia/rynku pracy (np. Braniewo), powiatowe zespoły ds. ekonomii społecznej, komisje oceny projektów itp.

2. Współpraca zagraniczna

Od 2017 roku w ramach projektów Erasmus +: „Local and International Active Seniors” oraz „Combating Loneliness Through Learning” Federacja FOSa podjęła współpracę z organizacjami pozarządowymi z Wielkiej Brytanii, Portugalii, Francji, Włoch i Łotwy.

• Local and International Active Seniors

Projekt **Local and International Active Seniors** („Lokalni i międzynarodowi Aktywni Seniorzy”) jest finansowany przez Erasmus+ i realizowany przez federację FOSa wspólnie z: Community Action Dacorum (Anglia), Pistes Solidaires (Francja), REPLAY Network (Włochy), Gulbene Municipality Council (Łotwa) i Associacao Mais Cidadania (Portugalia). Celem projektu jest zwiększenie wolontariatu osób w wieku 50+ (głównie mężczyzn) usprawnienie procedur/polityk w organizacjach wolontariackich, zmniejszenie poziomu izolacji społecznej oraz poprawa umiejętności czytania, liczenia i obsługi komputera wśród seniorów. W ramach projektu opracowane zostaną materiały szkoleniowe dla wolontariuszy 50+ oraz organizacji pozarządowych pracujących z wolontariuszami. Odbędą się wizyty studyjne i szkolenia dla pracowników i trenerów. Przeszkolonych zostanie 60 wolontariuszy (po 10 z każdego kraju) i 18 organizacji pozarządowych (po 3 z każdego kraju). Na koniec opracowane zostaną wytyczne dotyczące wolontariatu dla seniorów i organizacji pozarządowych. Partnerzy:

• Pistes-Solidaires (Francja)

Pistes-Solidaires (Francja) jest organizacją edukacyjną, która promuje sprawiedliwość i równość w wielokulturowym społeczeństwie. Pistes-Solidaires zostało założone w 2002 roku w celu podniesienia świadomości problemów globalnych i pokazania potencjału dla zmian; organizacja działa również na rzecz umożliwienia jednostkom lepszego zrozumienia powiązań między ich własnym życiem a życiem innych ludzi na całym świecie.

Pistes-Solidaires jest europejską organizacją pozarządową, która jest bardzo aktywna na poziomie europejskim. Organizacja składa się z 3 wydziałów:

- Mobilność edukacyjna: dział ten daje ludziom możliwość doświadczenia mobilności edukacyjnej poprzez europejskie programy takie jak EVS, wymiany młodzieży, szkolenia, projekty uczenia się przez całe życie, wolontariat senioralny, a także wolontariat międzynarodowy przez francuską służbę cywilną.
- Współpraca europejska: Pistes-Solidaires ma na celu zwiększenie wpływu współpracy UE na poziomie lokalnym w następujących dziedzinach: edukacja, integracja społeczna, obszary społeczno-kulturowe;
- Rozwój lokalny: wzmocnienia lokalnej wiedzy o Europie i wartościach europejskich. W 2013 r. organizacja otrzymała od Komisji Europejskiej nagrodę "Europe Direct Information Centre".

Pistes-Solidaires ma siedzibę w Pau, w południowo-zachodniej Francji, a także jest częścią ogólnoeuropejskiej federacji złożonej z 13 organizacji członkowskich.

- **Associação Mais Cidadania** (Portugalia)

Associação Mais Cidadania jest organizacją pozarządową non-profit, której celem jest promowanie społeczeństwa obywatelskiego, i tożsamości europejskiej. AMC działa w celu podniesienia świadomości ludzi na temat znaczenia bycia częścią własnej społeczności, szacunku i zachowania jej.

Praca organizacji jest rozwijana w trzech głównych obszarach:

- a) Promocja tożsamości europejskiej;
- b) Edukacja obywatelska;
- c) Aktywność obywatelska na poziomie lokalnym i europejskim.

AMC jako "wspólnota edukacyjna" angażuje zróżnicowanych wiekowo obywateli w działania oparte na edukacji poza formalnej.

- **Replay Network** (Włochy)

REPLAY Network to stowarzyszenie trenerów aktywnych na poziomie międzynarodowym w ramach prawie wszystkich programów UE dotyczących edukacji nieformalnej, mobilności edukacyjnej i aktywnego obywatelstwa. Replay to grupa trenerów od dawna specjalizująca się w organizowaniu szkoleń dla wolontariuszy dla włoskiej Agencji Narodowej. Replay Network organizuje i realizuje szkolenia międzynarodowe również dla NA z innych krajów, a także realizuje międzynarodowe wydarzenia dla instytucji publicznych. Replay Network jest obecnie odpowiedzialna za projektowanie portalu internetowego upowszechniającego Narzędzia Edukacyjne SALTO Euromed w Internecie, ze szczególnym uwzględnieniem M.E.T. (Multilingual Educational ToolBox).

Misją stowarzyszenia jest promowanie spójności społecznej, aktywnego obywatelstwa, integracji i równych szans, wspierania zatrudnienia, aktywnego starzenia się, współpracy i wielokulturowości, budowania mostów i warunków przyczyniających się do osiągnięcia celów strategii "Europa 2020".

- **Dacorum Council for Voluntary Service Ltd** (Wielka Brytania)

Dacorum CVS jest organizacją aktywnie angażującą się w różnorodne obszary tematyczne, takie jak fundusze europejskie, rozwój gospodarczy, przedsiębiorczość społeczna, edukacja dzieci i młodzieży, polityka migracyjna, mniejszości etniczne, osoby niepełnosprawne, osoby starsze, ochrona środowiska, bezpieczeństwo społeczności i uczenie się przez całe życie.

Dacorum CVS ma wieloletnie doświadczenie w dostarczaniu usług edukacyjnych związanych z rozwojem kompetencji i umiejętności w zakresie zatrudnienia, ale też prowadzenia szkoleń dla tłumaczy, z zakresu sztuki i rzemiosła i innych, np. nauka pływania, joga warsztaty dla wolontariuszy, kursy wspierające organizacje pozarządowe. Prowadzimy również społeczną internetową stację radiową Radio Dacorum, której celem jest rozwijanie umiejętności wolontariuszy, a także jest kanałem komunikacji dla aktywności lokalnej społeczności i Projektów Europejskich.

- **Combat Loneliness Through Learning**

Celem projektu **Combat Loneliness Through Learning** (Zwalczanie samotności przez uczenie) jest poprawa oferty edukacyjnej dla seniorów, w szczególności dla osób w tym przedziale wiekowym, które zmagają się z izolacją społeczną i samotnością. Uczenie się jest skutecznym narzędziem radzenia sobie z tymi problemami, zapewnia wyjście z domu, nawiązywanie kontaktów z innymi oraz zapewnia interakcje społeczne i stymulację. W ramach projektu każdy z partnerów zorganizuje krótkoterminowe wspólne szkolenie dla pracowników organizacji uczestniczących w projekcie, aby dzielić się bieżącą działalnością, omawiać i projektować nowe praktyki oraz pilotażowe tworzenie samo-organizujących się grup jako sposób ciągłego zapewniania ciągłości świadczenia usług, aby umożliwić osobom starszym pozostanie aktywnymi i uczestniczącymi. Rezultatem będzie przewodnik po tym, jak uczenie się rozwiązuje izolację społeczną i samotność oraz zestaw narzędzi do tworzenia samo-zorganizowanych grup.

Partnerzy:

- **Jaunpils novada Dome** (Łotwa)

Gmina Jaunpils powstała 1 lipca 2009 r. w wyniku połączenia dawnych gmin wiejskich Jaunpils i Viesatas. Ludność 2678 mieszkańców. Powierzchnia: 209 km². Położona jest 80 km od stolicy Rygi. Główne zadania realizowane przez gminę to edukacja, opieka zdrowotna,

promocja kultury i sportu oraz pomoc społeczna i ochrona środowiska naturalnego. W gminie Jaunpils funkcjonuje 30 aktywnych organizacji pozarządowych.

Gmina Jaunpils od lat wspiera lokalne organizacje pozarządowe w skutecznym angażowaniu się w życie lokalnej społeczności. Wsparcie obejmuje m.in. aktywną promocję wolontariatu w celu zaspokajania zidentyfikowanych potrzeb społeczności oraz zapewnienia podnoszenia kwalifikacji miejscowej młodzieży. Gmina regularnie bierze również udział w Europejskim Forum Młodzieży odbywającym się w Łotwie.

- **Universidade Sénior de Évora** (Portugalia)

Universidade Sénior de Évora - Senior University of Évora (USE) to organizacja non-profit która prowadzi edukację nieformalną i organizuje zajęcia dla osób powyżej 50 roku życia. Organizacja zlokalizowana jest w Évora - mieście liczącym 55 000 mieszkańców, położonym na południu Portugalii, na obszarze o najwyższym odsetku osób starszych.

Celem Uniwersytetu jest poprawa jakości stylu życia najstarszych członków populacji poprzez promocję aktywnego starzenia się, wzmacnianie relacji międzypokoleniowych, informowanie i uwrażliwianie seniorów na problemy społeczne, prowadzenie szkoleń, promowanie wolontariatu, rozwijanie kompetencji cyfrowych dla seniorów.

- **Silver Learners**

Kolejnym projektem ponadnarodowym, w którym uczestniczy Federacja FOSa jest Silver Learners. Projekt „Silver Learners“ jest inicjatywą VHS Iserlohn (VHS, to Volkshochschule) - instytucji szkoleniowej i kulturotwórczej z miasta Iserlohn oraz Biura ds. Współpracy Europejskiej Urzędu Miasta Iserlohn, położonego w Północnej Westfalii, finansowany w ramach środków z programu Erasmus+.

Silver Learners to strategiczne partnerstwo i wymiana doświadczeń wśród 10 partnerów, z 6 krajów: Niemiec (Iserlohn), Wielkiej Brytani (Cambridgeshire County Council, Kilcooley Womens Centre, Stockport Metropolitan Borough Council), Luksemburga (RBS - Center fir Altersfroen), Niderlandów (National Oderen Fonds – helpt ouderen, Learn for live), Polski (Federacja FOSa, Miasto Chorzów) i Węgier (Miasto Nyiregzhaza). Realizacja projektu odbywa się w okresie od 1 września 2016 do 31 października 2018. Projekt jest skierowany do instytucji pracujących z osobami starszymi i kształcących je, w tym organizacji pozarządowych, organów administracji samorządowej, szkół, uniwersytetów etc. oraz jednostek kreujących programy na rzecz osób starszych, 65+. Każdy z partnerów lokalnych przekazuje wiedzę nie tylko ze swojego spektrum działania, ale również dzieli się doświadczeniami swojego regionu i kraju.

Głównym celem projektu jest poprawa jakości kształcenia i jednocześnie oferty skierowanej do osób starszych. Oferta, która będzie w stanie sprostać zmianom demograficznym i strukturze społeczeństwa, a tym samym oczekiwaniom samych seniorów i wyzwaniom, które stawia przed nimi dynamicznie rozwijające się społeczeństwo informacyjne 21 wieku. Osoby starsze są często stygmatyzowane przez inne grupy społeczne, przez co ich rola w aktywnym społeczeństwie sprowadzana jest do biernej i zależnej.

- **Silver Sharing**

Współpraca zagraniczna prowadzona jest również w zakresie rozwoju Inicjatywy **Silver Sharing** poprzez wymiany seniorów, badania i edukację. Celem projektu jest dopracowanie i udoskonalenie oraz testowanie i wdrożenie Inicjatywy Silver Sharing (ISS) – innowacyjnej metody edukacji nieformalnej osób starszych, mającej na celu zwiększenie uczestnictwa osób pozostających w trudnej sytuacji ze względu na wiek w procesie uczenia się przez całe życie. Działania projektu są skoncentrowane na rozwijaniu umiejętności przekrojowych seniorów – kompetencji językowych i umiejętności cyfrowych, co będzie skutkowało włączaniem społecznym i aktywnością obywatelską osób starszych. Projekt przyczyni się ponadto do wzrostu kompetencji i umiejętności edukatorów osób dorosłych, także w zakresie wykorzystywania nowych technologii, co wpłynie na zwiększenie efektywności kształcenia. Projekt jest propozycją systemowych działań na rzecz seniorów i ma na celu dążenie do inicjowania długotrwałej współpracy transnarodowej. W skład partnerstwa weszli przedstawiciele trzech sektorów, zajmujący się edukacją dorosłych w różnych formach i obszarach: społecznego (Federacja FOŚa-Polska), publicznego (Gmina Gulbene-Łotwa) i biznesu (Procedo Consulting Ltd.-Chorwacja).

ISS zakłada edukacyjną, społeczną i turystyczną aktywność osób starszych. Podstawę stanowi współpraca dwóch (lub więcej) organizacji seniorskich z różnych regionów/krajów. Każda z organizacji deleguje określoną grupę osób, które wizytują i rewizytują w kraju lub regionie organizacji partnerskiej, gdzie korzystają z gościnności członków tej organizacji, mieszkając w ich domach bądź hotelach, wspólnie zwiedzając okolice, uczestnicząc w zaproponowanym programie kulturalnym. Edukacja ma więc tu wymiar wielopoziomowy, obejmuje zagadnienia kulturowe, języki obce, ICT i in. Prowadzi do otwartości, stanowi motywację do zmiany, nauki, dalszych podróży i budowania więzi społecznych.

Partnerzy:

- **Procedo Consulting Ltd** (Chorwacja)

Procedo Consulting Ltd jest MŚP zarejestrowanym w Chorwacji. Zakres prac przedsiębiorstwa obejmuje usługi doradcze dla firm dotyczące sprzedaży, marketingu,

dystrybucji, nowych produktów biznesowych/działań, rozwoju projektów (głównie współfinansowanych z różnych źródeł, takich jak EFRR, EFS, Cosme, USAID, itp.). Procedo Consulting jest prawnym reprezentantem Chorwackiego Stowarzyszenia Emerytów (CPA - Croatian Pensioner Association) - jednej z największych organizacji pozarządowych osób starszych w południowo-wschodniej Europie, liczącej prawie 300.000 członków - wobec wszystkich instytucji i organizacji międzynarodowych, takich jak AGE Platform Europe (część Rady i Zarządu AGE Platform Europe), EURAGA, Komisji Europejskiej, itp. Procedo aktywnie angażuje się w rozwój strategii turystyki chorwackiej do roku 2020 obejmującej również rozwój turystyki seniorów. Od 2014 Procedo, razem z Chorwackim Stowarzyszeniem Emerytów, zaczęła rozwijać pilotażowy projekt związany z rozwojem oferty turystycznej dla osób starszych w okresie turystyki pozasezonowej, skoncentrowanej na Chorwacji. Od prawie 2 lat Procedo aktywnie uczestniczy we wszystkich sprawach związanych z rozwojem działalności dotyczącej turystyki seniorów, obejmującej również tematy i działania, takie jak uczenie się przez całe życie, integracja osób starszych z aktywną siłą roboczą, integracja społeczna seniorów – włączenie ich w procesy decyzyjne związane z ludźmi w podeszłym wieku;

- **Gulbene novada domes** (Łotwa)

Miejskim instrumentem podejmowania decyzji o zasięgu lokalnym, reprezentującym mieszkańców gminy jest Rada Gminy Gulbene (GMC). GMC jest odpowiedzialna za działania prawne instytucji miejskich i wykorzystanie finansów. Funkcje GMC obejmują dbanie o edukację, kulturę i ochronę tradycyjnych wartości kulturowych i dóbr kultury; zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, promowanie aktywności gospodarczej itp. GMC jest odpowiedzialna za koordynację administracyjnych prac miejskich instytucji edukacyjnych, prace metodyczne i planowanie strategicznie. GMC inicjuje edukacyjne, społeczne, projektowe i inne działania, które pozostają w zgodzie z planami rozwoju okręgu, oraz mają zaspokajać szereg potrzeb różnych grup miejscowej ludności. GMC świadczy również wsparcie dla różnych grup społecznych, w tym młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych i osób w trudnej sytuacji, aby pomóc im realizować pomysły i ambicje, aby poprawić jakość życia i ułatwić aktywne uczestnictwo obywatelskie.

3. Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych.

Federacja FOSa jest członkiem WRZOS. W jej ramach wspólnie realizuje projekty (jak Doradztwo i Kariera dla osób z niepełnosprawnościami), ale też korzysta z informacji i wiedzy. Ważnym elementem zaangażowania jest także umożliwianie przedstawicielom organizacji członkowskich udziału w formach edukacyjnych oferowanych przez WRZOS.

4. Działalność gospodarcza.

Działalność gospodarcza służy stabilizacji działalności Federacji FOSa w takich obszarach, jak zapewnienie wkładu własnego, pokrycie niezbędnych w funkcjonowaniu wydatków itp. W kontekście rodzaju działań świadczymy przede wszystkim usługi związane z naszym doświadczeniem.

W ramach działalności gospodarczej w 2017 r. Federacja FOSa zrealizowała m.in.

- Szkolenie "pedagogika zabawy"
- Zajęciami animacyjne w Kretowinach w hotelu Mazury Sport Club,
- Działania Informacyjne,
- Organizacja konferencji "Zagrożone człowieczeństwo" 19-20 września
- Zajęcia animacyjne dla osób starszych w gminie Biskupiec
- Szkolenie "Metody i doświadczenie pracy z osobami niepełnosprawnymi"
- Dwie wizyty studyjne w dn. 6-10czerwca i 15-17 listopada
- Konsultacje społeczne Przestrzeń dla partycypacji.

W 2017 roku Federacja FOSa rozpoczęła świadczenie nowych usług skierowanych do samorządów. Na zlecenie Miasta Olsztyn zrealizowaliśmy cykl spotkań konsultacyjnych poświęconych zagospodarowaniu brzegów i sąsiedztwa olsztyńskich akwenów. Proces konsultacji okazał się dużym sukcesem, spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem i frekwencją. Miasto wysoko oceniło kompetencje i umiejętności zespołu Federacji.

- Nową usługą Federacji FOSa jest też świadczenie monitoringu dotacji i obsługa promocyjna wspólnot mieszkaniowych przystępujących do programu rewitalizacji w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Federacja w 2017 roku obsługiwała sześć takich podmiotów.

- i inne jak np. wynajem sal.

Zdecydowana większość wymienionych działań, mimo że realizowanych w celu wzmocnienia finansowego, wpisuje się w misję Federacji, jak działania animacyjne, edukacyjne czy konsultacyjne.

5. Projekty.

- **Silver Sharing Initiative**

Celem projektu jest dopracowanie i udoskonalenie oraz testowanie i wdrożenie inicjatywy Silver Sharing – innowacyjnej metody edukacji nieformalnej osób starszych mającej na celu zwiększenie uczestnictwa osób pozostających w trudnej sytuacji ze względu na wiek w procesie uczenia się przez całe życie.

Termin realizacji: 1.09.2015-30.08.2017

Kwota dofinansowania: 89 812 euro

• **Rozwój wysokiej jakości usług społecznych w gminach Braniewo i Frombork**

Celem projektu jest podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 130 osób, w tym 80 kobiet i 50 mężczyzn (4 os. z niepełnosprawnością) z terenu gmin Braniewo i Frombork. Odbiorcy to 130 osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczeniem społecznym z wielu powodów oraz ich otoczenie rodzinne.

Termin realizacji: 01.04.2017-31.07.2019

Wartość całkowita projektu: 1 214 280 zł.

• **Rozwój usług społecznych w gminach Kolno i Biskupiec**

Celem projektu jest podniesienie aktywności społecznej i poprawa sytuacji rodzinnej 110 osób, w tym 70 kobiet i 40 mężczyzn (4 os. z niepełnosprawnością) z terenu gmin Biskupiec i Kolno. Odbiorcy to 110 osób zagrożonych ryzykiem ubóstwa i/lub wykluczeniem społecznym z wielu powodów oraz ich otoczenie rodzinne.

Termin realizacji: 1 marca 2017 do 31 lipca 2017

Wartość całkowita projektu: 1 091 400 zł

• **W drodze do aktywności**

Celem projektu jest podniesienie stopnia aktywności społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej i zawodowej u 443 osób (263 kobiet i 180 mężczyzn) bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym zamieszkujących na terenie miasta Olsztyn oraz gmin Stawiguda, Purda, Gietrzwałd, Jonkowo i Barczewo.

Termin realizacji: 1.08.2017 do 31.10.2019 r

Kwota dofinansowania: 7 415 159,27 zł

• **X Wojewódzka Konferencja z Okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych**

Celem projektu była integracja środowisk seniorskich województwa warmińsko-mazurskiego, zwiększenie ich wiedzy nt. bieżących spraw dot. seniorów i umożliwienie dyskusji na tematy ważne dla środowisk seniorskich, w tym współpracy z samorządem, partycypacji w życiu publicznym i inne dotyczące sytuacji osób starszych w województwie warmińsko-mazurskim.

Termin realizacji: 1.08.2017-31.10.2017

Źródło finansowania: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Kwota dofinansowania: 11000 zł.

- **Strażnicy Pamięci**

Celem projektu „Strażnicy Pamięci” jest podniesienie jakości życia min. 45 ofiar nazizmu niemieckiego, integracja ich środowiska, wzmocnienie organizacji kombatanckich oraz zaangażowanie partnerów społecznych do działania na ich rzecz.

Termin realizacji: 01.01.2017 – 01.01.2020

Źródło finansowania: Fundacja „Pamięć, Odpowiedzialność i Przyszłość” EVZ

Kwota dofinansowania: 90 tys. euro

- **Rady Seniorów na Warmii i Mazurach**

Celem projektu była integracja środowisk seniorskich województwa warmińsko-mazurskiego, zapoczątkowaliśmy proces integracji i współpracy rad. Zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości dotyczącej uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym i publicznym.

W ramach projektu wsparciem merytorycznym, edukacyjnym i informacyjnym objęliśmy ponad 150 osób zainteresowanych rodzajem aktywności, jakim są rady seniorów. Zostało powołanych uchwałą rad 6 nowych rad seniorów (Korsze, Braniewo, Purda, Giżycko, Orneta, Kętrzyn)

Termin realizacji: 1.03.2017 - 31.12.2017

Źródło finansowania: Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020

Kwota dofinansowania: 158 400.00 zł

- **Doradztwo i Kariera- aktywizacja zawodowa i społeczna osób z niepełnosprawnościami**

Celem projektu była aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Działania te realizowane były dzięki współpracy z WRZOS, organizacjami członkowskimi i innymi organizacjami pracującymi z osobami niepełnosprawnymi.

współfinansowanego ze środków PFRON od 01.04.2015 do 31.03.2017.

- **Stawiamy na seniorów**

Celem głównym projektu było zwiększenie aktywnego udziału w życiu społecznym i publicznym oraz budowanie pozytywnego wizerunku, co najmniej 100 osób starszych, z terenu woj. warmińsko-mazurskiego, w ciągu 8 miesięcy.

Projekt realizowany był od 01.05.2017 do 31.12.2017.

Dofinansowany ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Kwota dofinansowania – 10 000 zł.

- **Klub Integracji Społecznej w Biskupcu i Kolnie**

Celem projektu jest podniesienie aktywności społecznej i zawodowej 44 osób, w tym 30 kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym w wieku 15-64 lat z terenu gmin Biskupiec i Kolno w okresie 26 miesięcy. W ramach projektu wsparciem zostaną objęte Kluby Integracji Społecznej w gminach Biskupiec i Kolno. Dla każdego z uczestników zostanie wypracowana Indywidualna Ścieżka Reintegracyjna, w oparciu o którą będzie realizowane wsparcie. Wsparcie obejmie cykl warsztatów motywacyjnych i kształcące kompetencje społeczne i interpersonalne oraz wsparcie psychologa, wsparcie trenera pracy, wsparcie animatora oraz doradztwo zawodowe. Uczestnicy będą kierowani na kursy zawodowe i kwalifikacyjne oraz staże u pracodawców. Efektem projektu jest podjęcie zatrudnienia przez co najmniej 10 osób. Wszyscy uczestnicy podniosą swoją aktywność społeczną i gotowość do zatrudnienia.

Termin realizacji: 01.09.2017r do 31.10.2019r

Wartość projektu wynosi 788 325,00 zł,

- **Mega Szkoła w Białutach**

Celem projektu jest podniesienie jakości oferty edukacyjnej Szkoły Podstawowej w Białutach przez rozwój kompetencji kluczowych u 60 uczniów i podniesienie umiejętności: korzystania z narzędzi TIK, nauczania opartego na metodzie eksperymentu oraz nauczania j. ang. za pomocą technik pamięciowych łącznie przez 6 nauczycielek.

Termin realizacji 01.02.2017 – 31.01.2019 r.

Wartość projektu wynosi 407163,98.

- **Klub Integracji Społecznej w Iłowo-Osadle**

Celem głównym projektu jest podniesienie stopnia aktywności społecznej i zawodowej 24 osób w tym 16 kobiet, zagrożonych wykluczeniem społecznym i/lub ubóstwem w wieku 15-64 lat, zamieszkujących gminę Iłowo-Osada, w okresie 26 miesięcy poprzez wsparcie świadczone im w ramach Klubów Integracji Społecznej.

Termin realizacji : 2017-09-01 do: 2019-10-31

Wartość projektu wynosi 407125,00 PLN.

- **Projekt Silver Learners**

Celem programu jest wymiana doświadczeń i wypracowanie metod kształcenia ustawicznego, pracy z seniorami, podnoszenia ich kompetencji w posługiwaniu się mediami elektronicznymi, językami obcymi, a także ich społecznej i aktywności. Program realizowany od 1 września 2016 do 31 października 2018 i współfinansowany z programu Unii Europejskiej Erasmus +

Termin realizacji: 1 września 2016 do 31 października 2018

- **Local and International Active Seniors**

Celem projektu jest zwiększenie wolontariatu osób w wieku 50+ (głównie mężczyzn) usprawnienie procedur/polityk w organizacjach wolontariackich, zmniejszenie poziomu izolacji społecznej oraz poprawa umiejętności czytania, liczenia i obsługi komputera wśród seniorów. W ramach projektu opracowane zostaną materiały szkoleniowe dla wolontariuszy 50+ oraz organizacji pozarządowych pracujących z wolontariuszami. Odbędą się wizyty studyjne i szkolenia dla pracowników i trenerów. Przeszkolonych zostanie 60 wolontariuszy (po 10 z każdego kraju) i 18 organizacji pozarządowych (po 3 z każdego kraju). Na koniec opracowane zostaną wytyczne dotyczące wolontariatu dla seniorów i organizacji pozarządowych.

Termin realizacji: 1.10.2017 do 30.11.2019.

- **Combat Loneliness Through Learning**

Celem projektu XIV. Combat Loneliness Through Learning (Zwalczanie samotności przez uczenie) jest poprawa oferty edukacyjnej dla seniorów, w szczególności dla osób w tym przedziale wiekowym, które zmagają się z izolacją społeczną i samotnością. Uczenie się jest skutecznym narzędziem radzenia sobie z tymi problemami, zapewnia wyjście z domu, nawiązywanie kontaktów z innymi oraz zapewnia interakcje społeczne i stymulację. W ramach projektu każdy z partnerów zorganizuje krótkoterminowe wspólne szkolenie dla pracowników organizacji uczestniczących w projekcie, aby dzielić się bieżącą działalnością, omawiać i projektować nowe praktyki oraz pilotażowe tworzenie samo-organizujących się grup jako sposób ciągłego zapewniania ciągłości świadczenia usług, aby umożliwić osobom starszym pozostanie aktywnymi i uczestniczącymi. Rezultatem będzie przewodnik po tym, jak uczenie się rozwiązuje izolację społeczną i samotność oraz zestaw narzędzi do tworzenia samo-zorganizowanych grup

Termin realizacji: 01.11.2017 - 31.10.2019

- **Partnerstwo na rzecz realizacji praw osób z niepełnosprawnościami wśród administracji publicznej województwa warmińsko-mazurskiego.**

Celem projektu jest dokonanie analizy zadań jednostek administracji państwowej, publicznej i zespolonej pod kątem dostosowania do postanowień Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, opracowanie zaleceń pod kątem dostosowania do jej postanowień oraz wykorzystanie wypracowanych we współpracy z administracją rekomendacji do zmian w zakresie realizowanych zadań dla poszczególnych jednostek. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego monitoringiem objęte są Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski,

miasta na prawach powiatu (Olsztyn i Elbląg), wszystkie starostwa powiatowe oraz losowo wybrane cztery jednostki administracji zespolonej i 26 urzędów gmin.

Termin realizacji: 1.02.2017-31.01.2019

Źródło finansowania – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Kwota dofinansowania – 1658999,89 zł

6. Nagrody

- **Federacja FOSa** znalazła się wśród wyróżnionych w konkursie Godni Naśladowania, organizowanego przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa. W kategorii VIII – inicjatywa międzynarodowa otrzymała wyróżnienie za Inicjatywę Silver Sharing
- **Klub Małego Społecznika w Białutach**, funkcjonujący w Szkole Podstawowej w Białutach, uczestniczył w konkursie Konkursu „Barwy Wolontariatu”. Klub wspierany jest przez Federację FOSa w ramach projektu realizowanego wspólnie z Gminą Iłowo-Osada oraz Stowarzyszeniem Społeczno-Oświatowym Żaczek.
- **Magdalena Chojnacka**, animatorka Federacji FOSa, znalazła się wśród wyróżnionych w konkursie Godni Naśladowania, w kategorii VI – animator godny naśladowania
- **Dr Katarzyna Białobrzewska**, wiceprezes Federacji FOSa, otrzymała Wyróżnienie Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej”.
- **Maria Popieluch** przewodnicząca Stowarzyszenia na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk” w Giżycku, członek zarządu federacji FOSa, otrzymała Złoty Krzyż Zasługi przyznany przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę.
- **Katarzyna Zbrzyzna** – dyrektor Domu Pomocy Społecznej Laurentius w Olsztynie, organizacji członkowskiej Federacji FOSa, otrzymała nagrodę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Doceniono jej wkład w powstanie przy Laurentiusie Dziennego Domu Senior WIGOR, który w regionie prędko stał się wzorcową palcówką tego typu, a także liczne inicjatywy integracyjne adresowane do młodzieży, osób bez pracy itd.
- **Maciej Bielawski** - wicedyrektor ds. programowych Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych otrzymał nagrodę Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej”. Uhonorowany został za współtworzenie sektora ekonomii społecznej w regionie, aktywizowanie społeczności lokalnych, czynny udział przy powstaniu 50 przedsiębiorstw społecznych; zainicjowanie powstania 20 szkół animatorów społecznych.

- **Stowarzyszenie na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk” w Giżycku**, organizacja członkowska Federacji FOSa, zostało laureatem w kategorii I – organizacja godna naśladowania konkursu Godni Naśladowania
- **Elbląskie Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. Św. Łazarza LAZARUS** organizacja członkowska Federacji FOSa otrzymała nagrodę Biskupa Elbląskiego Tuus za całokształt działalności
- **Izabela Babraj** - Prezes ESPH LAZARUS organizacji członkowskiej Federacji FOSa otrzymała nagrodę Prezydenta Miasta Elbląga z okazji Dnia Pracownika Socjalnego
- **Katarzyna Brzuziewska** Terapeutka ŚDS LAZARUS organizacji członkowskiej Federacji FOSa otrzymała nagrodę Prezydenta Miasta Elbląga z okazji Dnia Pracownika Socjalnego
- **Marian Wilkowski** kierownik WTZ Iława organizacji członkowskiej Federacji FOSa został laureatem w kategorii II– Pozarządowiec godny naśladowania konkursu Godni Naśladowania
- **Stowarzyszenie na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk” w Giżycku**, organizacja członkowska Federacji FOSa, zostało laureatem Nagrody Sw. Brunona przyznanej przez Urząd Miasta Giżycko oraz zostało laureatem nagrody IM.KS.DUDKIEWICZA SAC - za hospicyjną ”gościńę serca” i zaangażowanie w rozwój ruchu hospicyjnego
- **Stowarzyszenia "Jesteśmy Razem** , organizacja członkowska Federacji FOSa otrzymała certyfikat "Produkt Warmii i Mazur" w kategorii usługa społeczna. Certyfikat przyznawany jest przez Urząd Marszałkowski m.in. za przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starania zmierzające do zwiększenia aktywności i zaradności uczestników
- **UTW Ketrzyn**, organizacja członkowska Federacji FOSa została laureatem nagrody Burmistrza Kętrzyna w konkursie na najlepszą inicjatywę organizacji pozarządowych za 2016r. (wyjazd do Kiejdan na Litwie)
Nagroda Społecznik FOSy
W 2017 r. przyznano też nagrody Społecznik FOSy
- **Małgorzata Sanajko i Daniel Ziemacki** ze Stowarzyszenia NORA z Bartoszyca
- **Aleksandra Kojtych** – reprezentująca Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, koło w Elblągu
Wyróżnienie w konkursie zdobyła:

- **Jadwiga Lipska** – reprezentująca Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych „RAZEM” w Olsztynku

IX. Dane statystyczne

a) Pracownicy i współpracownicy (m.in. wolontariusze, stażyści) Federacji FOSa w 2017 roku:

1. Bartłomiej Głuszak – ekspert, animator
2. Katarzyna Białobrzaska – kierownik zespołu monitoringowego
3. Piotr Pniewski – dyrektor biura, koordynator projektu
4. Joanna Szymańska – dyrektor biura, koordynator projektów (do stycznia)
5. Marta Liberadzka – wicedyrektor biura, koordynator projektów
6. Maciej Soroka – koordynator projektu, pracownik zespołu monitoringowego
7. Anna Książak-Gregorczyk – pracownik zespołu monitoringowego
8. Weronika Szewalje – doradca zawodowy w biurze DiK(do marca), koordynator projektów, pracownik zespołu monitoringowego
9. Magdalena Chojnacka – animator/edukator
10. Tomasz Tokarczyk – obsługa administracyjno-biurowa, pracownik zespołu monitoringowego
11. Katarzyna Sosnowska – koordynator projektu, doradca zawodowy
12. Stanisław Brzozowski – Rzecznik praw osób starszych województwa warmińsko-mazurskiego
13. Izabela Hermanowicz - księgowa
14. Ewa Wilan – księgowa
15. Agnieszka Dobosz Szmigiel - pracownik socjalny, asystent pomocy rodzinie,
16. Agnieszka Lasecka – psycholog
17. Agnieszka Wnukiewicz – psycholog
18. Agnieszka Wrońska – asystent pomocy rodzinie
19. Andrzej Kędziński – psycholog
20. Beata Jakubiak – animator, asystent pomocy rodzinie
21. Beata Nadziejko Głuszak – broker usług edukacyjnych
22. Cezary Kurkowski – kierownik zespołu monitoringowego
23. Iwona Jabłońska – asystent pomocy rodzinie (do września)
24. Iwona Leończyk – psycholog
25. Izabela Pawluczyk Myczkowska – asystent pomocy rodzinie
26. Joanna Domańska – opiekun osobisty jobfirma

27. Joanna Lisowska – psycholog
28. Julia Larenta – animator
29. Justyna Kalkowska – animator
30. Kamila Płowiec – pracownik zespołu monitoringowego
31. Katarzyna Brudzińska – asystent pomocy rodzinie
32. Katarzyna Chwieduk – psycholog
33. Magdalena Senetra – asystent księgowej
34. Małgorzata Ostrowska – asystent pomocy rodzinie
35. Małgorzata Dębicka – animator
36. Marek Salwowski – trener pracy
37. Marek Zbytniewski – doradca zawodowy
38. Martyna Lech - asystent pomocy rodzinie
39. Martyna Szakiewicz - psycholog
40. Marzena Buturla – asystent pomocy rodzinie
41. Monika Hausman Pniewska – animator
42. Monika Lange - JOBscout
43. Natalia Preilowska – pracownik biurowy, koordynator projektu
44. Olga Łukasik – psycholog
45. Patrycja Plewka – psycholog
46. Paulina Karwowska – koordynator projektu, animator
47. Paulina Różycka – asystent pomocy rodzinie

Współpracowaliśmy też z szeregiem współpracowników, pracujących m.in. w charakterze Przyjaznego Sąsiada, trenerów, ekspertów itd.

b) Wolontariusze

Wolontariusze to naturalna część naszego zespołu. W 2017 r. pracowaliśmy z kilkudziesięcioma wolontariuszami/szkami, do stałego zespołu należą m.in.:

- Jadwiga Olsińska
- Anna Żygowska
- Krystyna Jurewicz
- Janina Miśkiewicz
- Helena Tuhaj
- Józefa Kurowska
- Karolina Bildziukiewicz
- Dominika Folga

x. Sprawozdanie finansowe

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

ul. Linki 3/4

10-535 Olsztyn

NIP 7393452954

Regon 519643124

KRS 0000213652

BILANS sporządzony na dzień 31-12-2017

na podstawie załącznika 6 - ustawy o rachunkowości

AKTYWA

Wyszczególnienie aktywów	Stan aktywów na dzień:	
	1.01.2017	31.12.2017
1	2	3
A. AKTYWA TRWAŁE	93 500,86	115 483,21
-		
I. Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00
II. Rzeczowe aktywa trwałe	48 700,86	11 883,21
III. Należności długoterminowe	44 800,00	44 800,00
IV. Inwestycje długoterminowe	0,00	58 800,00
1. Pożyczki udzielone		58 800,00
V. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
B. AKTYWA OBROTOWE	91 919,38	306 189,48
I. Zapasy	0,00	140,00
II. Należności krótkoterminowe	10 947,04	67 997,93
III. Inwestycje krótkoterminowe	80 972,34	238 051,55
1. Środki pieniężne	80 972,34	238 051,55
IV. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
C. Należne wpłaty na fundusz statutowy	0,00	0,00
Aktywa razem	185 420,24	421 672,69

PASYWA

Wyszczególnienie pasywów	Stan pasywów na dzień:	
	1.01.2017	31.12.2017
1	2	3
<u>A. FUNDUSZ WŁASNY</u>	126 500,46	58 274,28
-		
-		
I. Fundusz statutowy	0,00	0,00
II. Pozostałe fundusze	0,00	0,00
III. Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	0,00
IV. Zysk (strata) netto	126 500,46	58 274,28
<u>B. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA</u>	58 919,78	363 398,41
-		
I. Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
II. Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
		363
III. Zobowiązania krótkoterminowe	58 919,78	398,41
1. Kredyty i pożyczki	42 175,06	290 175,07
2. Inne zobowiązania	16 744,72	73 223,34
3. Fundusze specjalne	0,00	0,00
IV. Rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00
Pasywa razem	185 420,24	421 672,69

Zarząd Jednostki

.....
(imię, nazwisko i podpis osoby sporządzającej)

.....

Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa

ul. Linki 3/4

10-535 Olsztyn

NIP 7393452954

Regon 519643124

KRS 0000213652

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT sporządzony na dzień 31-12-2017 r.

na podstawie załącznika 6 - ustawy o rachunkowości (wariant porównawczy)

Poz	Wyszczególnienie	Kwota za rok poprzedni	Kwota za rok obrotowy
1	2	3	4
A.	Przychody z działalności statutowej	646 956,12	1 853 967,51
I	Przychody z nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
II	Przychody z odpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
III	Przychody z pozostałej nieodpłatnej działalności statutowej	646 956,12	1 853 967,51
B.	Koszty działalności statutowej	826 832,69	1 912 585,08
I	Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
II	Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego	0,00	0,00
III	Koszty pozostałej nieodpłatnej działalności statutowej	826 832,69	1 912 585,08
C.	Zysk (strata) z działalności statutowej (A-B)	-179 876,57	-58 617,57
D.	Przychody z działalności gospodarczej	21 781,60	143 982,95
E.	Koszty działalności gospodarczej	100,00	23 642,78
F.	Zysk (strata) z działalności gospodarczej (D-E)	21 681,60	120 340,17
G.	Koszty ogólnego zarządu	0,00	161 133,17
H.	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+F-G)	-158 194,97	-99 410,57
I.	Pozostałe przychody operacyjne	285 154,79	176 329,61
J.	Pozostałe koszty operacyjne	2 098,98	717,98
K.	Przychody finansowe	1 639,62	203,32
L.	Koszty finansowe	0,00	18 130,11
M.	Zysk (strata) brutto (H+I-J+K-L)	126 500,46	58 274,28
N.	Podatek dochodowy	0,00	0,00
O.	Zysk (strata) netto (M-N)	126 500,46	58 274,28

Zarząd Jednostki